

Szenvedélyeink

Manapság a függőséget előszeretettel nevezik szenvedélybetegségnek, aminek a veszélye a felelősség alóli kibúvás keresése.

☞ 5. oldal

Egymásrautaltság

Tanuljuk meg, hogy karácsony a szeretet és az ajándékozás ünnepe, azaz Isten szeretete ajándékozta a világra Jézust, és mi ezt ünnepeljük.

☞ 9. oldal

Új korszak küszöbén

Hogyha nem szeretjük egymást, és nem a szeretetben építjük ennek a közösségnek a jövőjét, akkor baj van – vallja Csúry István leköszönő püspök.

☞ 14–15. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2022. DECEMBER • 33. évf. 23-24. szám • Ára 5 lej

A legnagyobb ajándék az imádat

Október második felében egy többnyire gyerekekre és ajándékokra szakosodott áruházban jártam, ahol megdöbbenve szemléltem a karácsonyi és téli témájú játékokkal, csecsebecsékkel teli polcokat. Még ennél is meghökkentőbb volt, hogy a hétvége miatt zsúfolásig megtelt üzletben a bevásárlókocsik színing töltve voltak ezekkel a termékekkel.

Bevallom, hogy én ekkor még nem is gondoltam a közelgő ünnepre. Viszont szemmel láthatólag nagyon sokan már el is kezdték a készülődést. Ők azok, akik nem bízzák a véletlenre és az utolsó pillanatra az ajándékok beszerzését.

Az adventi vásárok már megnyitottak, a nagyvárosok díszkivilágítása is csillog-villog, a kereskedelem és a szórakoztatóipar is felkészült az ünnepre. Karácsonyi vigadalomra készül a világ, a keresztyének pedig Jézus születésének ünnepére próbálnak ráhangolódni.

Van valami egészen lehangoló abban, hogy ezt a kettőt ma már külön lehet választani, hisz nem mindenki a Megváltó eljövételének örvend karácsonykor.

Nagyobb események alkalmával az ünnepeltet rendszerint megajándékozzuk, s ugyanígy szeretnénk eljárni Jézussal is. Sok karácsonyi vers foglalkozik azzal, hogy mit is ajándékozhatnánk az Isten Fiának. A kicsi szívünk szeretetétől az alázatos tiszta lélekig már mindent bejártak a költők. Én azt mondom, hogy azt adjuk, ami csak neki jár, ami az egyik legnagyobb kincsünk, az imádatunk.

(Folytatás a 2. oldalon)

Hogy megmaradjon nekünk a világ közepe

A káprázatok világában él az emberiség, ahol a tájékozódás, főleg az élet értelmének, lényegének felfedezése és megértése egyre nehezebb. Bizony, ez így van! Nem is most kezdődött ez a folyamat, s ha ezt megértjük, már jó úton vagyunk. Az egyik versemben, a Magyarok Trianonjában írom egy helyen, hogy „az Igazság is eltűnt, de előtte még sok apró igazság lett belőle / s ha azokkal szólt a szája / az igaz szó is hazug lett tőle!” Egy ilyen korban élünk, az „elsötétülés” idejében, s épp ezért jelent nekem hatalmas élményt, hogy az év legsötétebb éjszakája idején mi is fényt gyűjthetünk, s csak azért tehetjük, mert arra emlékezünk, hogy megszületett a megváltó fény, a mi vezető, útmutató fényünk – Jézus! Ő maga a Szeretet. Ezért nálunk a

legnagyobb családi ünnep a karácsony, amit mindig együtt, a nagy családdal töltünk.

Mi, magyarok, itt a Kárpát-medencében, hatalmas, mitikus örökségek birtokában vagyunk, amelyekről többségünk természetesen semmit sem tud. Ezekben a nehéz és viharos jövőt sejtető időkben ideje lenne már elgondolkodni ezen a tényen is mindenkinek. Meggyőződésem, hogy önazonosságunk visszanyeréséhez számunkra Jézus urunkhoz való viszonyunk tisztázásán keresztül vezet az út. Ha ez sikerül – megmaradunk, ha nem, nemsokára mindegy lesz, hogy romának, szlováknak, szerbnek vagy épp muszlimnak hívnak minket, vagy ami még rosszabb: annak is fogjuk tartani majd magunkat.

(A teljes interjú Jantyk Zsolttal a 6. oldalon)

www.facebook.com/harangszo

A legnagyobb ajándék az imádat

(Folytatás a 1. oldalról)

Ki ne ismerné a Keletről érkezett bölcsek történetét, akik a jeruzsálemi kitérő után Betlehemben megtalálták a „zsidók újszülött királyát” (Mt 2,2). „Bementek a házba, és meglátták a gyermeket anyjával, Máriával, és arcra borulva hódoltak (*proszküneo*) neki. Majd kinyitották kincsesládáikat, és ajándékokat adtak neki: aranyat, tömjént és mirhát” (Mt 2,11).

Még a vallásórás gyerekek is kórusban zengik, hogy a napkeleti bölcsek „aranyat, tömjént és mirhát” adtak a gyermek Jézusnak. Ezek viszont egyszerű tárgyak, amelyek az evangéliumi feljegyzések szerint nem játszanak túlságosan fontos szerepet a megváltói munkában. Egészen pontosan arra gondolok, hogy az evangéliumok a későbbiekben sehol

sem jegyzik le, hogy ezek az ajándékok nagy segítségül szolgáltak Jézusnak vagy a szüleinek. Bár ha kissé belegondolunk József és Mária helyzetébe, biztosan jól fogott a földi kincs az Egyiptomba való menekülés során.

Szerintem sokkal fontosabb, hogy az ajándékok átadása előtt az imádatukat, a hódolatukat adták Jézusnak. Ez volt az igazi áldozat a részükről. A földi kincseiknek csak a fölöslegből adtak, de az imádat csupán egyetlen személyné lehet. Az akkori világ modern gondolkodói, a csillagok állását vizsgáló szakemberek az imádatukat nem a saját tudományuknak, nem is az országuk uralkodójának, hanem egy jászolban fekvő kisgyermeknek adták. Ez többet ér minden földi kincsnél.

Az imádat – görögül *proszküneo* – kifejezés többletjelentéssel bír: imádni, hódolni, tisztelni, tiszteletet tenni, leborulni valaki előtt. Aki erre a leborulásra rászánja magát, az egyértelműen jelét adja annak, hogy az életét az előtte lévő Úr kezébe helyezi.

Ez jut kifejezésre az adós szolga példázatában. „Ekkor a szolga térdre esve (*proszküneo*) könyörgött: Légy türelemmel hozzám, és mindent megfizetek neked!” (Mt 18,26). Ez a szolga tudta, hogy az ő urának következő szavai jelenthetik számára az életet vagy a halált, ezért esett térdre, ezért adta neki az imádatát.

MÉG A SÁTÁNNAK IS EZ KELL

Ez az az ajándék, amit Istennek adhatunk, ami csakis őt illet meg. Még az angyalok is elutasítják ezt a hódolatot. János imádni akarta az angyalt, aki betekintést engedett neki az új Jeruzsálembe, de az azonnal elutasította: „vigyázz, ne tedd, mert szolgatársad vagyok neked és a te testvéreidnek, a prófétáknak és

azoknak, akik megtartják e könyv beszédeit. Az Istent imádd!” (Jel 22,9).

Jézus harmadik megkísértése alkalmával „elvitte őt az ördög egy igen magas hegyre, megmutatta neki a világ minden országát és azok dicsőségét, és ezt mondta neki: Mindezt neked adom, ha leborulsz előttem, és imádsz engem” (Mt 4,8–9). Egészen röviden így fogalmaznám meg: mindent mindenért. A Sátán mindent felkínált, amire egy kicsi hatása is van, Jézus imádatáért. Ebben a leborulásban viszont a gonosz győzedelmeskedett volna a mennyek országán, mi pedig sohasem nyerünk bűnbocsánatot.

Ilyen nagy dolog lehet az ember imádata? Bele sem gondolunk ebbe, amikor gondolkodás nélkül mondjuk ki: „imádom a mosolyodat; imádom ezt a desszertet stb.”. Való igaz, hogy néha túl könnyen és felelőtlenül bánunk a szavakkal, de nem hiszem, hogy ez lenne a legnagyobb hibánk. Úgy gondolom, hogy Istennek nem az a célja, hogy kisajátítson magának egy szót. Sokkal fontosabb a mögötte lévő tartalom.

Karácsonyra készülve vizsgáljuk meg a cselekedeteinket, és figyeljük meg, hogy kié az imádatunk. Kire és mire áldozzuk minden időnk, erőnk és energiánk? A mulandó dicsőség a célunk, vagy az Istennek való engedelmisség?

Az Isten Lélek, és akik őt imádják, azoknak lélekben és igazságban kell őt imádniuk” (Jn 4,24). Az imádatunk az egyik legnagyobb kincsünk. Nem mindegy, kinek adjuk. Ha Isten előtt térdelünk, akkor ő megbocsát és talpa állít. Ha a Sátán előtt borulunk le, akkor ő hazugságokkal táplál, amíg végleg tönkre nem teszi az életünk.

ERDEI-ÁRVA ISTVÁN BÉLA

Szent az Ő neve

„Ezt harsogták egymásnak felváltva: Szent, szent, szent a Seregek Ura, dicsősége betölti az egész földet!” (Ézs 6,3)

Mindennap kérjük: Szenteltessék meg a Te neved!

A mennyben magasztalják Istent. Lehangzik ez a földre. Isten szentségéről, az Ő tökéletességéről, tisztaságáról énekelnek.

Egyik szeráf a másiknak szól. Öröm van a mennyben.

Akkor látja mindezt Ézsaiás, amikor Uzziás király halálának éve van. Leprás lett az 52 évig uralkodó király, s már a fia, Jótám uralkodik helyette. Van is király, nincs is király. Ekkor találkozik a szent Istennel a fiatal Ézsaiás.

A földi uralkodók jönnek-mennek, esendők, de van egy mennyei, szent, büntelen, hatalmas Király. Uralma nem korlátozódik Jeruzsálemre, Júdeára, az Ő dicsősége betölti az egész földet.

Isten kérdezi: Kit küldjek, ki megyen el nekünk?

Ézsaiás ebből a találkozásból merít erőt. S mégis így szól: Jaj nekem, mert az élő Istent láttam! Isten a kicsinységét, alkalmatlanságát elismerő szolgáját is betölti szentségével. Ézsaiásnak mondania kell Isten üzenetét, még ha nem fogják is megérteni őt, s nem hallgatnak rá, de tudhatja: lesz egy Sarjadék, egy szent Mag, egy áldott Csemete.

A szeráfok Isten közelében áttüzesednek, lángolnak, átforrósodnak (nevük is erre utal).

Megalázkodnak, mindenüket eltakarják, amivel elvehetnék Isten dicsőségét.

Ne lopjuk meg mi se Isten dicsőségét! Tanuljunk alázatos hódolást a szeráfoktól! Merítsünk erőt a Vele való találkozásból!

Ézsaiás is áttüzesedik, s az oltárról vett parázs máris tisztítja nyelvét. A szelek szárnyán suhanó Úr Szentlelke által ma is átjár, megtisztít, s forrósítja szívünket az Ő magasztalására.

Szent nevét szentül ejtsem ki, sőt egész magatartásomban az Ő neve szenteltessék meg!

Itt vagyok, engem küldj, Uram! Vagy még azt mondom: menjen más?! A Zebaóth Jahvének, a Seregek Urának seregéhez tartozhatok – mily nagy kegyelem ez! Amikor szentsége betölt, megváltozik minden.

SEBESTYÉN LÁSZLÓ EDE

Imádjuk a Fiút!

„És ő fiúgyermeket szült...” (Jel 12,5)

Most mintha János apostol letenné a tollát. Lenyűgöző volt számára mindaz, amit Isten kijelentett neki. Nézte a tengert, mely körülölelte a szigetet. S egyszer csak mintha látta volna Krisztus és Egyháza, Krisztus és Gyülekezete győzelmét!

A Gyermekek megszületett. Az első karácsonyi ünnep már évszázadokkal mögöttünk maradt. Félreérthetetlenül nyilvánvalóvá válik, hogy Isten szava, az ige igazi bizonyosság.

Az igazi és egyedi karácsony már nem ismétlődik meg. Ám az egyházban minden évben, évszázadokon át, e felé az egyedi karácsony felé haladunk. Érezzük magunkban a vágyakozást ez igazi karácsony iránt. Vajon miért? Miért akarjuk, hogy a Megváltó gyermekként jöjjön hozzánk, hogy aztán imádhassuk Őt. Úgy, mint a pásztorok, akik leborultak előtte és imádták.

AKADÁLYOK

Tudjuk-e életünk folyamán akadálytalanul imádni Jézust? Vannak-e olyan dolgok, nehézségek, amelyek akadályokat gördítenek elének az Úr Jézus imádatában? Vagy talán méltatlannak tarjuk magunkat az imádatra? Úgy gondoljuk, hogy nem érdemeljük meg, hogy Jézus értünk is eljőjön, hogy bennünket is keressen?

Ő mégis jön és megismerteti Magát. Az ő nyája gyenge, sóhajtozó, harcoló bárányainak is ezt mondja: Én vagyok a jó Pásztor. Ti már ismeritek az én nevemet! És az egyház felelete:

Igen, Urunk, a Te neved Jézus, mert Te váltod meg a Te nyájadat.

Most még nyugtalankodunk. A mi ellenségünk nem akarja, hogy ünnepeljünk, hogy imádjuk Őt. Nem akarja, hogy vágyakozzunk Reá. Sajnos, sokszor elfeledkezünk az imádatról. A gonosz azt akarja, hogy üres és lélek nélküli legyen az ünnepünk. Heródesnek még ma is hatalma van.

GYŐZELEM

A Messiás azonban, a „Fiú-magzat” megszületett. Micsoda hatalma van neki! Sokkal hatalmasabb, mint a sárkányé, a sátáné.

Karácsonykor a megszületett Fiú-gyermekek ünnepeljük. Benne a Messiást imádjuk, és megvalljuk: Urunk, nélküled olyan gyengék vagyunk, olyan tehetetlenek! A gonosz bennünk van, bennünk lakozik, mi nem tudunk ellene állni. Legyőz bennünket. Minden nap vadászik ránk, és bárhova menekülünk, mindenütt utolér. Ő, Urunk, mi Istenünk, ki

szabadít meg bennünket a biztos halálból? Ekkor világossá válik előttünk, hogy minden időben hirdettetett mindenki számára, hogy Ő megszületett. Ő a Megváltó! Ő a Messiás! Ő az Úr! A pásztorok is hirdették mindenkinek: Megszületett a világ Megváltója!

ÜDVÖZÜLÉS

És mi imádjuk Jézust, Aki eljött. Mindez csodálatba ejt sok embert. Igen, bár bölcsőben fekszik, mégis a hatalom ruhájával van felöltöztetve.

Sokszor nem vagyunk ennek tudatában. Menekülünk, a pusztában kilátástalan az életünk, és úgy tűnik, hogy nem érünk el az oázisig. És kérdezzük sokszor önmagunktól is: Vajon lesz-e számunkra szabadítás? Igen, lesz! Mert Ő eljön és megszabadít. Isten ezt megígérte nekünk És meg is teszi! János ezt már látta. És mi is meglátjuk, amikor hazaérkezünk a mennybe.

CSOMAY ÁRPÁD

Szeretemben gyógyulni

„...Az összes nemzetség tehát Ábrahámától Dávidig tizennégy nemzetség, és Dávidtól a babilóni fogsággravitelig tizennégy nemzetség, és a babilóni fogsággraviteltől Krisztusig tizennégy nemzetség” (Mt 1,1–17).

Jézus és Ábrahám között 40 generáció van, negyven emberöltő. Mennyi türelem, mennyi harc, keserűség és persze öröm, mekkora tervezettség és szervezethez kellett ahhoz, hogy a világ első karácsonyán megszülessen a Megváltó, hogy testté legyen az IGE... beleszédülök, ha csak gondolkodni kezdek rajta.

Aztán azon kapom magam, hogy hány és hány emberi sors kellett egymásba fonódjon, hány és hány ősem kellett helytálljon valamikor, kellett döntést hozzon és szeressen, hogy én megszülethessek.

RÓLAM SZÓL!

A karácsony Jézusról szól, de rólam is, mert érem lett emberré az Úr. Engem megváltani jött.

S mikor ént olvasol, bátran gondold magadra, hisz te vagy az az ember, nemcsak az, akinek a bűnei keresztre szegezték, de az is, akiért adta az életét, hogy te élhess. Életem legyen!

Negyvenegy férfit sorol fel Máté Jézus ősei között, győztes királyokat és rabszolgákat. Híresek és senkik, emlékezetesek és elfeledettek.

Összesen, ha jól számolom, bár nem teljesen biztos, 2 a 39. hatványon az: 2 199 023 255 552 kétbillió-százkilencvenkilencmilliárd meg az apró. Ennyi előd kellett.

És nem beszél az evangélium szerzője Sáráról, aki féltestvére volt Ábrahámnak, vagy Lót lányait sem említi, akik szintén csatlakoznak a sorba, hisz az egyiktől származik Moáb, nem beszél Jézabelről és Atáliáról, Jósafát nászasszonyáról és menyéről, akik Izrael királyi vérvonalát fonják egybe Júda királyaiéval, bár adott ponton szeretnék teljesen kipisztítani azt.

József pedig úgy találja várandósának Máriát, hogy nem voltak együtt... Csak képzeljük el... ilyen ősökkel neki meg csak úgy lesz egy

gyereke. Nem csoda, hogy először elképed. Először elképed, de aztán beszél az angyallal, s az elmondja: Isten őt választja arra, hogy a megszületendő Megváltót megtanítsa járni, beszélni, újászkozni, pecázni, focizni, fát fagyni... Az Atya rá bízta, hogy Fiának földi apja legyen.

Karácsony van, gondold jó szívvel minden elődődre, még ha nem voltak is tiszták és tisztességesek. Szeresd az összet, még ha ők nem szerettek, szeretnek is téged, hisz ha csak egy is hiányozna a sorból, te nem léteznél. Annyi bűn, halál és istentelenség fertőzi napjainkat, nehezíti életünket, de karácsony van, te szeress! Bocsáss meg az ellened vétkezőknek, és szeress! Szeresd azokat, aki mostohaként nem mostohák, nevelők, sőt szeretők. Hány és hány egymásba gabalyodott sors, összetört élet tud szeretetben gyógyulni. Gyógyulj, gyógyíts, szeress!

JOBB DOMOKOS

(szerkesztett szöveg)

Bálványaink, szenvedélyeink: mitől

A bennünk élő bálványok

A mai modern korban is léteznek bálványok, melyek függő viszonyba kényszerítik az embert. Jézus gazdag ifjúról szóló történetében a pénzhez való ragaszkodás választja el az embert a mennyek országától. A tudomány fejlődése Isten teremtett világának megismerésére szolgál az ember érdekében, és nem az emberi faj dicsőítésének színtere („olyanok lettünk, mint Isten”).

A legnagyobb bálvány modern világunkban maga az ember. Erejét, tudományát, teljesítményét isteníti és isteníteti környezetével, ráadásul szinte észrevehetetlen módon.

A 20. századi pszichológián keresztül meghonosodott a pozitív gondolkodás elve, ami aztán a teológiába is beszüremkedett.

Vannak olyan modern vallásfilozófusok, akik szerint a vallást is pozitíválni kell (pl. a 2015-ben elhunyt Robert Schuller televíziós hittérítő), azaz megszabadítani az olyan negatív fogalmaktól, mint a bűn, az átok, az ítélet vagy a kárhozat. Helyette teret kell engedni az önrábeszélésnek és az önmotivációnak.

Carl Rogers (1902–1987) amerikai pszichológus humanisztikus lelkipozíciójában fogalmazta meg azt a tételt, miszerint a tudat hozza létre a valóságot, amitől már csak egy lépés, és eljutunk addig a megállapításig, hogy az ember képzelete segítségével teremteni is tud! Az ember önmaga az isten.

ÖT MODERN JELMONDAT, AMELYET ÉRDEMES MEGKÉRDŐJELEZNI

Lépten-nyomon találkozunk jól hangzó, divatos jelmondatokkal, amelyek könnyen belénk ivódnak, épp ezért fontos, hogy tudatosan figyeljünk rájuk, mert a keresztény értékeinktől távol sodorhatnak bennünket. Öt mottó, amellyel a leggyakrabban találkozhatunk.

1. AMÍG NEM SZERETED MAGAD, ADDIG MÁS SEM TUD TÉGED SZERETNI

Hozzátehetnénk, hogy ha nem szereted magad, mást sem tudsz szeretni. Mindegyik azt sugallja, hogy először korrekt módon szeresd magad és építs fel helyes önértékelést, azután nyithatsz mások felé vagy nyithatnak feléd mások. Ez óriási tévedés, hisz mindannyian hordozunk gyerekkorból származó mintákat és sebeket, amelyek meghatározzák az egész személyiségünket.

Fontos dolog, hogy tisztában legyünk az árnyainkkal, és tudatosítsuk magunkban őket, de mivel évekig kísérték a mindennapjainkat,

megeshet, hogy búcsút mondani nekik is évekbe telhet. Ha csupán erre törekednénk, soha nem állnánk teljesen készen egy kapcsolatra.

Isten nem véletlenül teremtett bennünket társas lényeknek: azokban az emberi kapcsolatokban, amelyekben oda-vissza áramlik a szeretet, könnyebben gyógyulnak a sebeink. Amikor elfogadom a társam tökéletlenségeit, ő pedig elfogadja az enyéimet, fény születik, amely elűzi árnyainkat.

2. MAJD JÖN MÁSIK, MINDENKI PÓTOLHATÓ

A legtöbb munkahelyen a vezetők gondolkodásmódját sajnos kimondva-kimondatlanul átjárja ez a gondolkodásmód. Persze az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy az elmúlt évtizedekben felerősödött a munkahelyi migráció. A munkavállalók könnyebben élnek a lehetőségek áradatával, a vezetők pedig addig keresgélnek a leendő alkalmazottak között, míg meg nem találják a legmegfelelőbb jelöltet.

Azt viszont nem szabad hagyni, hogy egy-két munkahelyi elutasítás megtörje az önértékelésünket. A mi Istenünk az egyetlen igaz vezető, aki soha nem hagyja elveszni egyetlen sem a sajátjai közül. Ahogy a Bibliában olvashatjuk: „Ha közületek valakinek száz juha van, és egyet elveszít közülük, nem hagyja-e ott a kilencvenkilencet a pusztában, és nem megy-e az elveszett után, amíg meg nem találja?” (Lk 15,1–4)

Amikor egy-egy közösségben úgy érzed, hogy pótolható, eldobható vagy, akkor ne feledd, hogy Isten szemében olyan értékes vagy, hogy a legdrágább kincsét: Fiát adta érted!

3. HIGGY MAGADBAN!

Ez a mondat veszélyes kettős mércévé válhat. Ha épp olyan személy olvassa, akinek ala-

csony az önértékelése, lehet, hogy jó kezdőlökést ad neki, de a célba éréshez már kevés lesz. Ha pedig maximalista személy olvassa, akkor ez a mottó az ego táplálására szolgál csupán. Minden olyan cél, amelyet a saját teljesítményeinkre és képességeinkre támaszkodva akarunk elérni, ingatag lesz.

A saját bálványunknak kezdünk szolgálni ahelyett, hogy Isten vezetésének adnánk helyet az életünkben. Ha kezdőlökésre van szükségünk, akkor először adjunk hálát Istennek. A hála megnyitja az életünkben Isten áldásainak kimeríthetetlen forrását. Ezután cseréljük a „Higgy magadban” mottót a „Legyen, Uram, a te akaratod szerint” mottóra. Hitünk így nem saját adottságainkon, hanem Isten képességein alapszik majd.

4. NÉZD, Ő HOL TART MÁR!

Ezzel az üzenettel így, leírva nem találkozunk, mégis sok cselekedet mögött megbújik ez a gondolat. Legyen szó egy motivációs eszközről, amikor a másik ember sikerével példálózunk, vagy a közösségi média felületeiről, ahol önjelölt influenszerek lépten-nyomon megosztják teljesítményüket, életvitelük részleteit.

Ezek mind szorongást kelthetnek bennünk, mert a figyelmünk nem a cselekedetre, hanem magukra a személyekre irányul. Hozzánk mérjük magunkat, ez pedig sosem visz előre, épp ellenkezőleg: megrekeszt.

Jézus a példázataiban nem konkrét személyekről beszélt: úgy említi a szereplőket, mint a jó pásztor, a magvető, az igazgyöngyöt kereső kereskedő, a tékozló fiú. Ezeket a történeteket olvasva a mi képzeletünk személyesíti meg a szereplőket, így nem őket méregetjük, hanem az üzenetre fókuszálunk, így ismerjük fel az abban rejlő igazságokat.

5. ÉNIDŐ

Amíg világi értelmezésben ez egy forró fürdő, egy bestseller könyv és egy pohár finom rozé kombinációja, addig a keresztény értelmezésben ez az imaéletünket jelenti.

Ez a mindennapjaink nélkülözhetetlen forrása, helyet kell kapnia az életünkben.

Ilyenkor kettesben vagyunk Istennel, kimondunk és rámutatunk olyan területekre az életünkben, ahol szükségünk van az útmutatásra, eközben pedig Ő formál minket. Ez a fajta énidő kellemesen ellazít, általa választ kapunk a kérdéseinkre, és megfizethetetlen ajándékkal lep meg – a kegyelemmel.

szabaduljunk, és mihez ragaszkodjunk?

Szenvedélyeink

„Senki sem lehet szabad, aki a szenvedélyek rabja” – mondja Püthagorasz. Még akkor sem, ha a szenvedélyben lehet egy kis jó is. A szenvedély ugyanis nemcsak függést és rabságot jelent, ami egyértelműen káros, de túlfűtött elkötelezettséget és odaadást is (van olyan, akinek például a munkája a szenvedélye), ami kitartásában ösztönzi és erősíti az embert.

Manapság a függőséget előszeretettel hívják szenvedélybetegségnek, aminek a veszélye a felelősség alóli kibúvás keresése. A beteg tudniillik (általában) nem tehet a betegségéről, és más gyógyítja meg őt. Az orvos dolga és felelőssége a kór kezelése, nem pedig a betegé!

A szenvedély megítélése a Bibliában azonban alapvetően más! A farizeusokat éppen a szenvedélyes Törvény-féltés gátolta abban, hogy Jézusban megtalálják az életet és az Istenel való helyreállított személyes kapcsolatot.

A szenvedély (még a vallásos is!) azért rossz, mert Istenről önmagunkra helyeződik a hangsúly. Pál apostol megtérése előtt „öldökléstől lihegve” ment a főpaphoz engedélyért a keresztyének üldözésére, és később éppen ezt a túlfűtötten elkötelezett embert használta fel Isten az evangélium hirdetésére, az egész akkor ismert világon!

SZABADULÁS A SZENVEDÉLYBETEGSÉGBŐL

– a Református Mentő Misszió évtizedek óta a különböző függőségben élőket szolgálja

(Riportrészlet: erdelyinaplo.ro)

Az Erdélyi Református Egyházkerület keretében működő Bonus Pastor Alapítványt több mint 25 éve jegyezték be hivatalosan, ennek része a Református Mentő Misszió (RMM).

A Bonus Pastor Alapítványt 1996-ban jegyezték be, de alapítói már három évvel korábban elkezdtek a szenvedélybetegség között végzett szolgálatot a Református Mentő Misszió keretében. Ezzel Horváth Levente

lelkipásztort, az alapítvány igazgatóját az akkori püspök, dr. Csiha Kálmán bízta meg 1992-ben.

„Akkoriban azzal kezdtük, hogy gyógyító programokat szerveztünk (később ezt neveztük kéthetes rövid távú terápiás programnak), és támogató csoportokat vezettünk előbb Kolozsváron, majd Székelyudvarhelyen és Marosvásárhelyen” – meséli Horváth Levente. 2005-ben megnyílt a Magyarózi Terápiás Otthon, és a kéthetes rövid terápia mellett elkezdődött a több hónapig tartó hosszú terápiás program is.

Mivel vannak olyanok, akiknek a munkahelye nem engedi meg a hosszabb kimaradást, vagy egyénileg jobban meg tudnak nyílni, mint csoportban, elindították az egyéni szaktanácsadást is – magyarázza Adorján Éva, a drogterápiás otthon és a programok igazgatója.

A TERHEK MEGOSZTÁSA

„E szerteágazó munkához természetesen az anyagi források is meghatározók. A terápiás program költségeinek fedezéséhez bizonyos összeggel a programokon részt vevő személyek járulnak hozzá. Az éves bevétel egynegyede származik az érintettektől, ám vannak külföldi és belföldi támogatók is: magánszemélyek, gyülekezetek, egyházi és keresztyén szervezetek.

Az elmúlt években egyre több vállalkozót sikerült megszólítani, többen közülük adójuk két százalékával támogatják az alapítvány munkáját. Mind a magánszemélyek, mind a cégek esetében vannak állandó, rendszeres támogatók, és vannak, akik egyszeri támogatást nyújtanak, mások termékekkel segítenek. Mindenféle támogatásért (önkéntes munka, anyagi támogatás, imatámogatás) nagyon hálásak vagyunk” – ismerteti a szolgálat anyagi oldalát R. Szabó István ügyvezető igazgató.

A terápia során a munkatársi közösség igeolvasó emberekből áll, és a foglalkozásokat is meghatározza az, hogy minden témában (függőség, kapcsolatok, munka, rehabilitáció) felvillantják az igei perspektívát, tisztelik a szenvedő embertársak méltóságát és döntési szabadságát.

Ugyanakkor néha együtt sírnak velük, amikor az érintettek megosztják a legszemélyesebb fájdalmaikat, gyötrelmeiket; és együtt örülnek, ünnepelnek, amikor a betegek a változás útján sikeresen megtettek egy-egy lépést.

A munkatársi csapat négy szociális munkásból, két pszichológusból, egy pszichoterapeutából, négy lelkész és addiktológiai tanácsadóból és egy lelkigondozó-addiktológiai

tanácsadóból áll – az utóbbi maga is szabadult szenvedélybeteg. Szintén szabadult szenvedélybeteg a terápiás otthon szakácsa.

TUDJANAK RÓLA

A terápiás programokat meg szokták hirdetni az írott sajtóban, az online médiában és a rádióban, televízióban. Örömmel látják, hogy egyre több sajtóorgánium számára fontos a szenvedélybetegséggel folytatott küzdelem, és nemcsak közlést tesz a hirdetéseket, hanem riportok, kerekasztal-beszélgetések is születnek a témában. Az alapítvány Facebook-oldalán és honlapján (bonuspastor.ro) is olvashatók, hallhatók bizonyágtételek.

A terápiás otthonban a beköltözöttek száma eddig meghaladta az 520-at, a rövid terápiás programokon pedig több mint ezren vettek részt, nem beszélve az ambuláns terápiáról – ezt a kezdetektől körülbelül tízezer segítségre szoruló vette igénybe, s számuk évről évre nő.

Több nagyobb városban (Marosvásárhely, Kolozsvár, Nagyvárad, Szatmárnémeti, Arad, Székelyudvarhely, Kézdivásárhely, Sepsiszentgyörgy, Csíkszereda, Brassó) nyitottak irodákat, támogató csoportjaik és alkalmazott vagy önkéntes szakembereik a segítségre szorulókat folyamatosan a központhoz irányítják.

„Rugalmasság, ellenálló képesség, kitartás, úgynevezett reziliencia kell ahhoz, hogy egészségesek maradjunk mind testi, mind lelki értelemben. A testi és lelki edzettség, az erőforrások, a cselekvő elfogadás mellett a nehéz helyzetek átvészelésében segíthet az értelmet kereső hozzáállás, amelyben a hit kulcsfontosságú. Akinek van hite, az nemcsak kibírja a nehéz helyzeteket, hanem akár meg is erősödhet általuk. Ezt nevezzük poszttraumás növekedésnek” – magyarázza Geréb Tünde klinikai pszichológus.

A ROVATOT ÖSSZEÁLLÍTOTTA: TOKÁR SÁNDOR

Hogy megmaradjon nekünk a világ közepe

A káprázatok világában, az elsötétülés korában él az emberiség, mondja Jantyk Zsolt eMeRTon és Artisjus díjas zeneszerző és szövegíró, kulturális szakember, énekes, aki szerint önazonosságunk visszanyeréséhez Jézus urunkhoz való viszonyunk tisztázásán keresztül vezet az út.

– Tavaly egy különleges karácsonyi felvétellel tisztelegtetek többekkel Halmos Béla primás, népzenekutató emléke előtt. Mesélj erről a dalról – Szent karácsony szép meséje –, mi a története, mondanivalója?

– Minden komoly műalkotás, így egy jó dal is több üzenetet hordoz, ezért mindenkinek mást és mást is jelent. Én ezt a dalt annak idején azért írtam, mert olvastam valahol, hogy a Kr. u. 2. századtól egészen a mohamedán vallás előretöréséig Ázsia népeinek többsége, egészen az ujjurokig, keresztény volt. Elképzeltem, hogyan is fogadhatták Jézus urunk születését a mi „pusztai” népeink, s ezt foglaltam ebbe a dalba. Ekkor jött a zenekarunkba Halmos Béla primás, a magyar táncművészet egyik megalapítója, s vele több koncerten is elénekelhettük a Szent karácsonyt. Halála után hét évvel, egy felvétel segítségével mi és Béla barátai emlékeztünk ezzel a dallal rá és Jézus születésére, a szeretet ünnepe. Így kerültünk egy klipbe Sebestyén Mártával, Fábrián Évával, Gryllus Dániellel, Sebő Ferencsel és Ferenczi Gyurival. Innen is köszönöm, hogy ők mindannyian szeretetből vállalták az együttműködést. No, itt kezdődnek azok a dolgok, amikért érdemes élni!

– Megváltót, szabadítót köszöntünk a kisdobban, miközben olyan világból jövünk, ahol a szabadság helyét átveszi a szabadosság, a torz értékszemplélet, az egyén diktatúrája. Mit

mondhat ma nekünk, aggodásainkat cipelő jóakarató embereknek a karácsonyi örömhír?

– Mi, magyarok, itt a Kárpát-medencében, hatalmas, mitikus örökségek birtokában vagyunk, amelyekről többségünk természetesen semmit sem tud. Nem ez a hely az, ahol ezt volna időnk kifejtteni, de azért ezekben a nehéz és viharos jövőt sejtető időkben ideje lenne már elgondolkodni ezen a tényen is mindenkinek. Meggyőződésem, hogy önazonosságunk visszanyeréséhez számunkra Jézus urunkhoz való viszonyunk tisztázásán keresztül vezet az út. Ha ez sikerül – megmaradunk, ha nem, nemsokára mindegy lesz, hogy romának, szlováknak, szerbnek vagy épp muszlimnak neveznek minket, vagy ami még rosszabb: annak is fogjuk tartani majd magunkat.

– „Mért akarok Trianonról könyvet írni?”, ezzel a címmel publikálsz mostanság elményeidet, gondolataidat a világról, Erdélyről, nemzetről, értékeinkről. Mit szeretnél írással üzenni?

– Nem magáról a trianoni katasztrófáról írom ezeket a félperceseket. Az a változás – többnyire romlás – érdekel engem, ami ez alatt a bő száz év alatt történt velünk, magyarokkal, s ami lassan, de biztosan felőrli a kultúránkat, vagyis bennünket, ha hagyjuk! Nem fogjuk hagyni! Az írást többnyire saját találkozásaimon keresztül teszem, hisz a munkám és a zene kapcsán többször bejárhattam az elmúlt negyven év alatt nemcsak a Kárpát-hazát, de eljuthattam a világon fellelhető magyar diaszpórák legtöbbszöréhez is. A székelyekkel foglalkozó kedves vagy szomorúan szép írásaim elolvasása után az egyik barátom azt mondta nekem: „Tudod, Zsolti, a székelyek ma már nem ilyenek.” Ezen elgondolkodtam. S most

azt mondom, én nem azt írom le, hogy milyenek az emberek. Én azért írok, hogy olyanok legyenek, amilyenek lehetnének! Így vagyok tehát én a székelyekkel is, akiket igen sokra tartok. Nem tehetek róla, hogy szeretem őket. Erről ők tehetnek. S majd tehetnek egyszer sokkal többet, mint gondolnák! Ám ezt nem mi döntjük el. Eldönti majd az idő Ura maga.

– Egy néhány évvel ezelőtti előadásodban arra kérdeztél rá, hogy hol van a világ közepe. Nos, hol van?

– Vannak dolgok, amik annyira az orrunk előtt vannak, hogy nem vesszük észre őket. Nálunk tehát a többségnek nem tűnik fel az, hogy tőlünk északra Észak-Európa, délre Dél-Európa, nyugatra Nyugat-Európa, keletre pedig Kelet-Európa fekszik. No, akkor mi hol vagyunk vajon?, kérdezem én költőien. Ha megkérdezel egy ötéves magyar gyermeket, bárhol, ahol lakik, hogy hol van a világ közepe, azt fogja felelni rá, hogy hát itt, ahol én élek! Persze, mert ez a normális! Eltelik 10-12 év, bemész ugyanabba a faluba, odamész a kamasz fiúhoz, aki az ötéves volt anno, és ha megkérdezed tőle, mi az, amire büszke vagy ebben a faluban, tizből kilenc mit felel? Azt, hogy: „Itt nincs semmi!” Na, ez pedig nem normális, de mégis így van! Hogy megmaradjon nekünk a világ közepe, ahhoz bizony még sokat és közösen kell tennünk ezt-azt nap mint nap. Életem nagy részét azzal töltöttem el, hogy megpróbáltam meggyőzni másokat a saját érdekeikről, de ez nem mindig sikerült. Mégsem ment el ettől a küzdéstől a kedvem, hisz „az élet értelme a küzdés maga!” Madách szerint is, én pedig naná, hogy hallgatok rá!

– Egy interjúban több pályatársaddal is példálóztál, akiket utolért a kiégés réme. Téged miért nem? Mi a titkod?

– Nincs nagy titok ebben. Ha „befutok” úgy, mint sok pályatársam, már lehet, hogy nem élek, vagy éppen a tizedik búcsúkoncertemet szervezik a menedzsereim... Nem így történt. A médiában egyébként is az elmúlt harminc év alatt olyan szűrők építődtek be (szándékosan mondok ilyen furcsa, szenvedő szerkezetet), amik egyszerűen akadályozzák a mélyebb gondolatok és zenék eljutását a célközönséghez, főleg, ha magyar az a gondolat vagy az a zene. Így aztán elvagyok a periférián, tele ötletekkel és gondolatokkal, érdekes találkozásokkal, értékes emberekkel. Hívó emberként ma már azt mondom: Nem baj az, ha így alakult. Addig, amíg a legjobbakkal dolgozhatok, mint most legutóbb Szalonna és bandája, s barátomnak vallhatok olyan embereket, akiket fentebb említettem, épp ott vagyok, ahol lennem kell ebben a furcsa, nehéz időben! Nem sietünk sehová!

Mintha csak ajtó nyílna, kitárul az ég!

Mélységes csend és sűrű sötétség borul a tájra. De nini, amott tűz lobog! Recsegve-ropogva sírnak a fadarabok, magasba száll a füst. A pásztorok tüze bevilágít a sötétségbe.

A bárányok hallgatnak. Csak időnként beget bele az éjszakába egy-egy felriadó barika. Ilyenkor közelebb bújik az anyjához, és rögtön utána újra álomra hajtja a szemét. Néha fel-felhangzik a fekete, kis testű pásztorokutyák csaholása, aztán lehajjták fejüket, és éberben alusznak tovább.

A pásztorok a tűz körül ülnek. Halk, lassú szóval társalognak. De csak azért, hogy el ne aludjanak. Ők az éjszaka vigyázói. Óvni kell a nyájat, vigyázni nyugalmukat. Arról beszélnek, hogy lám, megállt az égen hosszú ideje vonuló fényes csillag. Éppen itt, Betlehem fölött. Vajon mit jelez az égi jelenség? Mi fog történni velünk?

Oly régóta várnak! Ők és az egész Izráel. Prófécia ígerte a Messiás jöttét. Vajon az ő érkezését jelezné ez a vándorcsillag is? Olyan sokszor remélték már az Úr érkezését, de aztán mindig kiderült, hogy vaklárma volt csupán. Majd csak megérkezik. Hiszen megígérték a próféták, róla prédikált Keresztelő János is! Jönnie kell!

Csodára vár az egész Izráel, Szabadító érkezésére, aki felemeli a népet földhözragadt nyomorúságából. Mert úgy ellankadt ez a nép. Annyira rossz hír köszöntött életébe. Betegségek tizedelik, vámszedők sóprik le a padlást, és világ csúfságára, egyre több a hitetlen is, aki hangos szóval ordítja a templom előtt: megfeledkezett rólunk az Isten!

Mi lesz hát velünk? Mikor jön hozzánk az Úr? Valóban megfeledkezett volna rólunk? Belefeledkezett fontosabb égi teendőibe? Olyan hosszú időbe telik kivárni egy próféciát... Hiszen már a nagyapáink is erre vártak, és most, velünk együtt, már az unokák is. Uram, meddig késik még a Te irgalmad?

A mezőn csönd honol. Lassacskán leég a tűz, már csak a parázs fénylik. „Te fiú, dobj még néhány ágacska a tűzre”, szól egy ráncos homlokú, vastag hangú férfi Simonhoz, a juhászbojtárhoz. A legényke ásít egy nagyot, de már pattan is, és siet a tűzrevalóért. Pár perc telik csupán, és már érkezik is vissza egy ölnyi, gondosan összegyűjtögetett fahulladékkal.

Ekkor történik valami. Valami rendkívüli. Valami, amit még soha sem látott emberi szem. Mintha csak ajtó nyílna, kitárul az ég, valami leírhatatlan fényesség árad rájuk a magasból.

A kis Simon föltekint, kihull kezéből a gyűjtögetett fahasáb. Talpra pattannak a társak, ők is az eget kémlelik, az ég ajtaján rájuk ömlő nappali világosságot, közben arcukra kiül az aggodalom és a félelem elegye.

Majd pedig mind visszahullnak a földre... „Mennyei jelenés ez! Isteni kinyilatkoztatás!”,

suttogják rémulten. Ilyenkor az embernek a porban a helye. Térdre esnek, és onnan figyelnek fölfelé, óvatosan, résnyire nyitott szemmel. De közben egész testüket, lelküket átjárja a reszkető félelem.

Remegve térdelnek a máskor oly bátor, szikár pásztoemberek, akik farkastól és medvétől sem rettennek meg, sőt az oroszlánt és a rablót is megfutamítják. A nyáj is néma rettegéssel figyel. A máskor bátran csaholó kutyák most szűkülve bújnak gazdáik lábához.

Az éj sötétje, mint egy széles lepel, szétnyílik, és fény árad a magasból. Megvilágítja a mezőt, a pásztorokkal és a nyájjal egyetemben. Az Úr dicsősége ez, semmi kétség! A megnyílt ég olyan most, mint egy résnyire kitárt ajtó, amelyen át az Isten betekintést enged a halandónak az Ő mennyei országába.

A csendet aztán egy fehér ruhás angyal töri meg, egészen közel lép hozzájuk. Mintha a föld felett lebegne jöcskán egy arasszal. Először arra biztatja őket kedves szóval, ne féljenek, mert nem a félelem ideje van most, hanem az örvendezésé. Örömhírt mond nekik, és az egész népnek, mert Megtartó született ma, a Dávid városában.

Véget ért hát a hosszúra nyúlt várakozás! Isten a földre érkezett, megszületett az Úr Krisztus! Kisgyermekként érkezett a világba az Isten szeretete, rátalálnak a betlehemi jászolban.

Az angyali szózat egyszerre véget ér, nyomában mennyei seregek dicsérete hangzik. „Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek, és e földön békesség, és az emberekhez jóakarát!” Lassacskán felenged a pásztorok félelme, de addigra a mennyei istentiszteletnek is vége szakad. Elcsendesedik az angyali kar, hangos csattanással bezárul az ég ajtaja.

Újra sötétség uralja a tájat, csak a parázs lassan kihunyó fényei világolnak, inkább közel, mint távol. A távolban pedig Betlehem fényei pislognak. Sok ember érkezett a városkába, népét számlálja a császár.

A pásztorok kifújják magukat, nehezen jön ajkukra szó. Végül a legidősebb megszólal: „Menjünk el mind Betlehembe és lássuk meg a dolgot, amit az Úr megjelentett nekünk! Keressük meg a gyermeket!”

Aztán, alig egy óra múlva, már ott toporognak a város széli kicsi istállócska előtt. Kérdőn nézik egymást, mondjad koma, most mi legyen? Halkan tanakodnak, erőt gyűjtenek, egymást unszolják: „Te menj elébb!”

Így esik, hogy végül a legkisebbet, a kicsi Simont tolják előre, aki nem ellenkezik, hanem kisfiús bátorsággal, illedelmesen bekopog, majd választ sem várva benyit. Háta mögött szégyenlősen, de mélységes kíváncsisággal kukucskálnak a társak. És lám, mindent úgy találnak, ahogy az angyal hirdette.

Egy újszülött gyermek fekszik a jászolban, gondosan bepólyálva. A barmok szelíd tekintettel figyelik őt, a kis jövevényt. József és Mária meglepett örömmel fogadják a pásztorokat, akik gyors beszéddel mesélik az angyali híradást.

Aztán lassacskán kifogynak a szóból, elhallgatnak, és percekig csak piruló orcával, meghatott lélekkel figyelik a jászolban fekvő Istenfiát. Minden mozdulatát. „Ő az! Megtaláltuk! Ő Izráel és a világ szabadítója!”

Majd összenéznek, mind egyre gondolnak. Egyikük furulyát vesz elő, másikuk citerát, és muzsikával, énekszóval dicsérik a Kisjézust.

Közben odakint csendes éj, szentséges éj száll a világra. „Krisztus megszületett! Krisztus megszületett!”

Ajándékozás

Minden karácsonykor meg szoktuk ajándékozni egymást. A legtöbb családban nemcsak a gyerekek kapnak ajándékot, hanem a felnőttek is ajándékokat vásárolnak egymásnak. Ilyenkor igyekszünk kitalálni, hogy a másik mit szeretne kapni tőlünk, és ez időnként sikerül is. Viszont ma már nemcsak tárgyakat szoktak egymásnak adni az emberek, hanem sokszor élményeket is akár. Ugyanúgy ajándék lehet egy tárgy, mint egy hétvégi kikapcsolódás vagy ajándékutalvány, mely tetzés szerint levásárolható.

Sokan azonban még az ünnep előtt is gondolkodóban vannak, mert nem biztos, hogy a megfelelő ajándékot sikerül kiválasztani, és ami szerintünk nagyszerű meglepetés, a megajándékozottnak időnként csalódás is lehet. Vajon miért?

Ahhoz, hogy a megfelelő ajándékot ki tudjuk választani, ismernünk kell a másik ember igényét, azt, hogy vajon számára mi jelenti a szeretetet, a törődést, vajon mivel fejezhetjük ki valójában a megbecsülésünket a társunk iránt például, ha éppen őt akarjuk meglepni valamivel.

Ez azonban nemcsak karácsonykor segít, hanem az év minden napján is, mert jobban megértjük a párunk viszonyulását, egyben a magunkét is.

Gary Chapman Egymásra hangolva. Öt szeretetnyelv a házasságban című könyvében arról ír, hogy az emberek csak akkor boldogok, akkor tudnak tökéletes párkapcsolatban élni, ha egyfolytában úgy érzik, hogy párjuk szereti őket.

„A tele szeretet-tank – egymás érzelmi szükségleteinek betöltése – nyugodt és barátságos légkört teremt, ami elősegíti egymás megértését, a különbözőségek kezelését és a problémák megoldását. Meggyőződésem, hogy a szeretet iránti érzelmi szükséglet betöltése minden másnál fontosabb a házasságban” – írja könyvében a szerző.

Szóval mindenkiben van egy ilyen szeretet-tartály, s ha az tele van, elégedettek vagyunk, ha viszont csak félig telt vagy üres, akkor kedvetlenné válunk, és nehezen tudunk szeretetet adni a párunknak és másoknak. Ezt a tartályt azonban nem töltheti fel akárki, főleg nem akár-mivel, csak az a személy, aki „beszéli a szeretetnyelvünket”.

ELISMERŐ SZAVAKRA ÉHEZŐ

A dicséret mindenkinek jólesik, de aki ezt a nyelvet beszéli, annak mindenképp fontosabbak az elismerő szavak. Nem az átlátszó hízelgést várja el, hanem az érdemei elismerését. Fontos, hogy beszélhessen a vágyairól, terveiről. Ha párod ebbe a típusba tartozik, éreztess vele, hogy hiszel és bízol benne. Kedvességgel, szelíd szavakkal érheted el nála a

legtöbbet, az őszinte, szeretetteljes bátorítástól ugyanis szárnyakat kap. Használd sokszor azokat a kifejezéseket, amelyek számára a megerősítést jelentik.

MINŐSÉGI IDŐT IGÉNYLŐ

Fontos neki a másik osztatlan figyelme, és közben a szemkontaktus fenntartása. Elvárja, hogy ha együtt vagytok, csak vele foglalkozz. Ha párod ilyen, adj visszajelzést, hogy érted, amit tudatni akar, oszd meg vele te is gondolataidat, érzéseidet, mert amíg ezeket nem ismeri, nem érez elég közel magához, és a szeretetigénye is kielégítetlen marad.

Ügyelj arra, hogy rendszeresen és egyenlő arányban osszátok-hallgassátok meg egymás érzéseit. Tudnod kell, hogy amikor a problémáit elmondja, nem tanácsot, hanem megértést vár, akkor is, ha nem értesz vele egyet. Mindig csak akkor adj neki tanácsot, ha kéri!

Tehát, ha a párodnak ez a szeretetnyelve, egy hétvégi kiruccanás, ahol csak kettesben lehettek, jobb ajándék számára, mint bármilyen szépen becsomagolt tárgy. De nemcsak arra vágyik, hogy utazzon, hanem arra is, hogy odafigyelj rá. Így egy otthon, együtt töltött hétvége is ajándék lehet, ha az időt nem a televízió előtt töltöd, hanem vele foglalkozol.

AZ AJÁNDÉKRA VÁGYÓ

Bármilyen aprósággal meglepheted, neki csak az számít, hogy tőled kapta. Számára nem az érték a fontos, hanem az eszme: a szeretet jelének tekinti, ha kap valamit. Fontos, hogy legyenek spontán programjaitok, különben nem érzi a szeretetedet.

Nagyon fontos tudnod az évfordulókat, különösen a születésnapját, mert ez maradandó nyomot hagyhat a lelkében. De abból is úgy érezheti, hogy már nem fontos neked, ha valami olyasmit kap, amit nem kedvel. Bár-mikor, ha plusz örömet akarsz neki szerezni, lepd meg valami kis figyelmességgel.

A SZÍVÉSSÉGEKET ELVÁRÓ

Sokra becsüli, ha főznek, mosnak rá, ha gondoskodnak róla. Viszont könnyen bírálja párját, ha úgy érzi, valamit nem tesz meg érte. Ha ebbe a típusba tartozik a kedvesed, érdemes olyasmivel kedveskedned, amihez jól értesz, vagy amiben kevés a hibalehetőség. Nehéz megértenie, hogy a szívességet nem tudja kikényszeríteni, ha azt nem teszed meg magadtól.

Ha a párod ebbe a típusba tartozik, fontosabb számára, hogy részt vegyél például a karácsony előtti házimunkában, mint az, hogy a fa alatt drága ajándékok legyenek, amelyeket fáradtan és kedvetlenül bontogat.

AZ ÉRINTÉST KEDVELŐ

Száma a szeretet jele a testi kontaktus: az ölelés, a csók, a cirógatás. Épp ezért a többi típushoz képest kiemelten fontos számára az intimitás, és rosszul érinti, ha ezen a téren a párja visszautasítja.

Ha a társad ebbe a csoportba tartozik, tudnod kell, hogy vele különösen fontos megbeszélni, milyen testi kontaktusra van éppen szüksége. Ha trauma éri, sokkal jobban megnyugtatja egy simogatás, mint ha szavakkal próbálnád vigasztalni. Fontos számára a rendszeres érintés, például az, hogy véletlenül összeérjen a kezetek, amikor valamit odaadsz neki.

Tehát ebben az esetben az ajándékot érintéseknek kell kísérni. Akkor érzi, hogy ő fontos számodra, ha babusgatva van.

Emellett, ha valamit kellemetlennek vagy irritálósnak talál – bármi legyen is az –, hagyj fel vele. Azért, mert neked tetszik vagy kellemes, nem biztos, hogy számára is az.

Remélem, ha elgondolkozol azon, hogy a párod vajon melyik típusba tartozik, megfelelőképpen ki tudod mutatni karácsonykor és a hétköznapokon is a szeretetedet úgy, hogy ez számára is kielégítő legyen. És ajánlanám, hogy ahhoz, hogy te is a megfelelő ajándékot, gesztust kapd, olvassad el vele is a cikket, hogy neked is teljesebb legyen az örömed.

Egymásrautaltság, egymás kiegészítése

Sokat hangoztatjuk, hogy a karácsony a szeretet ünnepe, az ajándékozás ünnepe, ami úgy igaz valójában, hogy Isten szeretete ajándékozta a világra Jézust, és mi ezt ünnepeljük. A feladat pedig az lenne, hogy ezt ne csupán megünnepeljük, hanem meg is tudjuk élni, a szeretetből juttassunk vissza Istenhez, és a kapcsolatainkban is tudjuk ezt megvalósítani.

KAPCSOLATI HÁLÓ

Ha elképzeljük az emberi kapcsolatrendszerünket, és képként vetítjük magunk elé, akkor egy hálót kell látnunk. Láthatatlan szállal össze vagyunk kötve emberekkel, akik rajtunk kívül össze vannak kötve másokkal is. Tarthatunk akár egy számvetést is, hogy kik azok az emberek, akikkel valamilyen kapcsolatban vagyunk, legyen az ismerősi, akár munkatársi vagy ennél közelebbi: szomszédi, baráti kapcsolat. A legszorosabb kötelékeink általában a családi kapcsolatok.

Akikkel kapcsolatban vagyunk, azokkal természetesen hatással is vagyunk egymásra. Az elmagányosodás jelei akkor jelennek meg, ha lazulni kezd a kapcsolati hálónk, és a bennünket másokkal összekötő szálak vékonyodnak vagy elszakadnak.

VÁLTOZÁSOK

Mindeközben az életünk folyamatos változásban van. Minden változik körülöttünk, semmi sem állandó, s mi, akik részesei vagyunk a változó világnak, közben magunk is változunk az évek, évtizedek alatt. A szerzett tapasztalataink ráakódnak az előzőkre, és ha visszatekintünk, minél régebbre nézünk vissza, annál nagyobb változásokat észlelhetünk magunkon.

A változásnak kétféle fajtájáról beszélhetünk. Az egyik – amely különösen az élettelen tárgyakra jellemző – természetes folyamat, a természet alapvető törvénye. Az anyagi világban tapasztalt változások különböző okok és körülmények folytán következnek be, de ezeket nehéz lenne összefüggésbe hoznunk az erkölcsi ok-okozatiság törvényével.

A belső változásokon belül szintén két csoportot különböztetünk meg: az egyik hasonló

az élettelen világban tapasztalt változásokhoz, tehát szintén természeti törvény, hiszen öregszünk. Másfelől viszont, a bizonyos fajtájú érzéseken és megkülönböztetéseken alapuló tudatban, jó és rossz indulatok, szándékok is keletkeznek, melyeknek alapján különböző – jó, rossz és semleges – tetteket hajtunk végre. Az ezeken alapuló változások nem pusztán egy természetes folyamat részei, hanem igen sok közülük van az emberi szándékhoz vagy motivációhoz.

Amikor jóról és rosszról beszélünk, jusson azonnal eszünkbe: „jó”-nak tapasztalatunk azon tényezőit nevezzük, amelyek boldogságot szereznek, „rossz”-nak pedig azokat, amelyek problémát és szenvedést okoznak. Ha megfigyeljük a külső és belső jelenségek e sokaságát, azt találjuk, hogy ezek mind bizonyos okok és körülmények összjátéka folytán jönnek létre, és a változásuk természetes folyamat. A változást az teszi lehetővé, hogy minden okoktól és feltételektől függ.

Milyen tanulságot vonhatunk le a feltételektől függő keletkezés, az ok-okozatiság elméletéből? Azt, hogy mivel minden szenvedés és boldogság bizonyos okok és feltételek függvényében keletkezik, mi pedig mindannyian a szenvedés elkerülésére és boldogságra törekszünk, azokat az okokat és körülményeket kell előtérbe helyezni, ápolni és fejleszteni magunkban, amelyek boldogsághoz vezetnek; a szenvedéshez vezető tényezőket pedig meg kell próbálnunk kiküszöbölni, vagy legalább az arányukat csökkenteni. Vagyis: ha állandóan bántunk másokat, akkor boldogtalanok és szomorúak lesznek, és ezzel hosszú távra önmagunknak is rengeteg bajt és szenvedést okozunk. Ha viszont rokonszenvezünk a többiekkel, és kedvesen, együttérzőn bánunk velük, azzal boldoggá tesszük őket, és hosszú távon mi magunk is boldogságot fogunk tapasztalni.

ADNI ÉS KAPNI

Ha odafigyelünk másokra, és erősítjük magunkban az együttérzés szándékát, végső soron önmagunkkal teszünk jót. Ha ellenben közömbösek maradunk mások szenvedéseivel szemben, sőt kihasználjuk, megbántjuk, meg-

sértjük őket, talán átmeneti előnyhöz jutunk, hosszú távon azonban szenvedni fogunk.

A kapcsolati hálónk akkor igazán életteli, ha nemcsak kapni akarunk, hanem adni is tudunk. Kapcsolataink a szeretet dinamikájában működnek igazán jól. Társas lénynek teremtett bennünket Isten, akkor van életkedvünk, ha van kivel kapcsolódni, van kivel megosztanunk a terheket, és van kinek a terhéből magunkra vennünk. Akkor az igazi az életünk, ha kapcsolataink a kölcsönöség elvén alapulnak.

Hosszú távon rosszat hoz az is, ha kihasználunk valakit, és elveszük az energiáját, szeretetét, anélkül, hogy mi is adnánk neki a mienkből. Ugyanúgy a fordítottja is rossz, ha minket használnak ki, rákapcsolódnak a szeretetünkre, törődésünkre, és nem adnak érte cserébe semmi jót. Ezek a kapcsolatok, amelyekben csak az egyik fél ad, egy idő után megszűnnek.

Egyetlen esetben működőképesek, és működtetjük is: a szülő-gyermek kapcsolatban, ugyanis a gyermekek ráépülnek a szülő szeretetére, energiájára, és sokáig „arra csatlakozva” működnek. Nem véletlen, hogy a kisgyermekes szülők hosszú éveken át nagyon megterheltek lelkileg.

EGYMÁS KIEGÉSZÍTÉSE

Az egymásrautaltságnál szebb kifejezés az egymás kiegészítése. Gondolkodtunk-e már azon, hogy nem véletlenszerűen alakulnak az emberi kapcsolataink? Minden embernek, aki valamilyen szerepet betölt az életünkben, valamiért ott kellett lennie. Vagy azért, mert szülőnk volt és ő nevelt fel, vagy azért, mert szükségünk volt az illetőre. Talán furcsán hangzik, de azokra is szükségünk volt, akik kihasználtak, vagy akár mai napig kihasználnak minket, mert amíg megengedjük, hogy megtegyék, és értékes energiát veszítünk anélkül, hogy azt más formában visszaadnánk nekünk, addig vagy az az ember változik meg és ezáltal jobbá lesz, vagy a mi szemünk nyílik ki, és egy idő után megerősödünk annyira, hogy elvágjuk azokat a szálakat.

TÓTOS BEÁTA

A reformációnak és református őseiknek állítottak emlékművet

A reformáció előtt kívánnak tisztelni a piskolti reformátusok azzal az emlékművel, melyet október utolsó hétvégéjén adtak át. A gyülekezeti ház udvarán felállított alkotást Szabó Béla, dr. Nemes Imre és Borcan Tünde állították.

„Erős várunk nekünk az Isten...” – hangzott az ünneplő közösség ajkáról a 254. dicséretünk a szertartás elején, majd Balogh Enikő lelkész olvasson ígét. Az igehirdető a 105. zsoltár verseit osztotta meg a gyülekezettel. Elmondta: a most felállított emlékműnek az oldalaira az öt „sola” van felírva, melyek református hitünk alapjait jelentik.

„Erre fogunk minden nap emlékezni, vagy mindenkor, amikor elmegyünk az emlékmű mellett. Nagy öröm és hála van szívemben – és azt gondolom, hogy nem egyedül vagyok ezzel, hanem még nagyon sokan a gyülekezetből –, hiszen 2016 előtt fogalmazódott meg az emlékmű felállításának a gondolata Szabó mérnök úrban. Azóta ez terv volt, és az Úr úgy akarta, hogy 2022-re meg is valósuljon” – fogalmazott a lelkész.

FOLYAMATOS MEGÚJULÁS

Tolnay István, a Nagykárolyi Református Egyházmegye esperese a reformációról és annak mai hatásáról beszélt. Emlékeztetett arra, hogy amikor Luther Márton szívében megfogalmazódott a reformáció gondolata – az, hogy az egyházat meg kellene újítani –, akkor az egyik alapgondolata ennek az újító szándéknak a Róm 1,17 igévers volt: „Az igaz ember pedig hitből él.” Felvetődik bennünk a kérdés, hogy mi a lényege a reformációnak. Ilyenkor főleg arra emlékezünk, hogy a 16. század első felében végbement egy nagyon fontos hitújító mozgalom Európában. Isten után pedig ma azokért a kimagasló személye-

kért adunk hálát, akik vezetői voltak ennek a mozgalomnak. A reformáció ma nem csupán egy történelmi emlékűnap, hanem annál sokkal több.

Az alkotás leleplezése előtt Szabó Béla agrármérnök elmondta, hogy a reformáció emlékművével kívánnak tisztelni nemcsak a hitújító reformátorok, hanem minden piskolti református előtt is, aki itt élt, dolgozott és küzdött. „Mégfogya bár, de törve nem – a Szózat szavait idézve, ma is él a piskolti református közösség. A gyülekezet az élet viharai-ban mindig helytállt. Voltak ugyan pillanatok, amikor úgy tűnt, hogy a gyülekezet oldott kéve állapotba került, de Isten mindig küldött egy olyan személyt, aki összefogta a közösséget és tovább vitte a munkát.

KÜLSŐNÉL FONTOSABB A BELBÉCS

Ez egy szerény, egyszerű emlékmű. Olyan, mint a mi református vallásunk. Nem a külsőségekre koncentrál, hanem a hitre. Éppen ezért a talapzatára rá van vésve a reformá-

tus vallás öt alaptétele. Az emlékművel egy régi adósságot törlesztünk mindnyájan, hiszen nekünk, akik reformátusként 500 éve, magyarként 1100 éve élünk ezen a földön, nincs olyan emlékjelünk, ami erre a korszakra emlékeztetne bennünket és az utánunk következő nemzedékeket. Ez azért készült, hogy legyen egy jel, amely bizonyítja jelenlétünket.

Ez a gondolat régen felvetődött már bennem. Több év kitartó munkája után ma végre sikerült valóra is váltani. A megvalósításban nem nekem van személyes érdemem, hanem egyedül Istennek, aki öt éven keresztül erőt és kitartást adott ahhoz, hogy megvalósítsam a tőle kapott sugallatot. Nem az én érdemem, hanem ahogy a talapzatra van vésve: EGYEDÜL ISTENÉ A DICSŐSÉG!” – fogalmazott az idős mérnök, az emlékmű állításának ötletgazdája és támogatója.

Az ünnepi beszédek elhangzása után Balogh Roland részleteket olvasott fel Illyés Gyulának A reformáció genfi emlékműve előtt című verséből, majd Tolnay István esperes, Szabó Béla nyugdíjas agrármérnök és dr. Nemes Imre nyugdíjas állatorvos együtt leplezték le az emlékművet. Ezt koszorúzás és nemzeti imánk elnéklése követte.

Piskoltot az 1326. évi pápai tizedjegyzék említi először, Villa Piskolch néven. Temploma 15. századi, gótikus stílusban épült. Bár az évszázadok folyamán számos átalakításon esett át, 2017-ben belső falain középkori eredetű falfestmény-maradványokat tártak fel. A közösség reformációja 1529–1572 között zajlott. Ennek egyik bizonyosága a toronyba beépített zászlós báránnyal ábrázoló dombormű, mely Piskolt mezőváros címere is volt. Itt született 1765-ben Sárvári Pál híressé lett debreceni kollégiumi tanár. Ma több mint 500 lelkes a református közösség, amelyet Balogh Enikő lelkész pásztorol.

SEBESTYÉN ELŐD

Mindenki nyertese volt a bibliaismereti vetélkedőnek

A Nagykárolyi Református Egyházmegye vallásórái számára idén is megszervezték a bibliaismereti vetélkedőt. A vallásórák Szentírás-ismeretüket Dobrán mérték össze október 29-én. A vetélkedőnek mindenki nyertese volt, hiszen egy csodálatos napot töltöttek együtt a gyermekek.

Bár titkon mindenki abban reménykedett, hogy szép, napsütéses hétvégén kerül sor a megmérettetésre, a ködös, szürke időjárás sem szegte kedvét azoknak, akik már hetek

óta készültek erre a nagy napra. A vetélkedőt Tolnay István esperes igehirdetése előzte meg. A lelképásztor a Mt 5,1–10 igeszakasz alapján mesélte el a gyermekeknek, hogy mi az igazi boldogság.

Bár cseppet sem bizonyultak könnyűnek a feladatok, a vetélkedő csapatok nagy része mégis szép eredményt ért el. Az I–IV. osztályosok kategóriájában az első helyet a nagykárolyi-kertvárosiak (Fazakas Jázmin, Szilágyi Nóra, Tolnay Hunor és Torzsa Dávid) szerezték meg, a második helyre a szilágypériak

(Bakó Aliz, Kis Áron, Paczali Patrik és Szász Janka) kerültek, a harmadikra az ákosiak (Demén Csenge, Hatvani Krisztián, Hatvani Mutter Patrik és Kása Janka). Dicséretben részesültek döntetlen eredménnyel a kertvárosiak másik csapatának tagjai (Kristály Zsófia, Láng Máté, Réday Máté és Veres Viktória), a piskolti csapat (Crivaci Alexandra, Erdős Anna, Keserű Dominik és Németi Fruzsina) és a szilágyszéri csapat (Fazakas Sára, Orosz Patrik, Szász Violetta és Szilágyi Ádám).

(Folytatás a 11. oldalon)

Tudunk jók lenni

Óriási közönségsikert aratott Tóth-Máthé Miklós Én, Károli Gáspár című monodráma Varga Sándor előadásában. Az Érmelléki Református Egyházmegye szervezésében mutatták be, a székelyhídi városi színházban rendezett jótékonyági est keretében, 2022. október 30-án.

Az ÉRDA (Érmelléki Református Diakóniai Alapítvány) javára több mint 10 000 lej adomány folyt be, ami azt mutatja, hogy az Érmellék református közösségében még ezekben az inséges időkben is van erő. Tudunk jók lenni!

AZÉRT NEM FÉLÜNK!

Az esemény Bara László esperes igei köszöntésével kezdődött. Az alkalomhoz illően a Luther-zsoltárnak is nevezett 46. zsoltárt olvasta fel, melyet parafrázálva az Erős vár a mi Istenünk kezdetű reformációi énekként talán sokkal jobban ismerünk. Kiemelte, hogy a mai világ alapérzése a terhek és nehézségek miatti félelem, ezért fontos, hogy elhangozzék az igei igazság, amely erőt adott már anynyi hívő embernek: „Azért nem félek!” Ez az erő abból a megtapasztalt Isten-élményből táplálkozik, hogy velünk van Isten. Az Ő jelenléte és igéje adhat-adjon erőt!

Béres Csaba székelyhídi polgármester házigazdaként szólott a nézőkhöz. Beszédében

kitért arra, hogy örömmel mondott igent a felkérésre, hogy a városi színház adjon helyet az előadásnak. Elmondta, hogy az egy éve átadott épületben már több mint hetven kulturális eseményt rendeztek. Reményét fejezte ki, hogy ez nem egyszeri alkalom, és a jövőben az érmelléki egyházmegyével közösen fognak még rendezvényeket szervezni.

A színpadi előadás megkezdése előtt Barabás Tünde diakónus, az ÉRDA vezetője szólt a nagyérdeműhöz. Örömet fejezte ki, hogy több év kihagyás után, az esperes úr kezdeményezésére ismét jótékonyági estet szervezhettek.

Röviden bemutatta az Érmellék 37 református gyülekezete által 1998-ban létrehozott alapítvány karitatív tevékenységét.

SOKRÉTŰ SEGÍTSÉG

A cél máig sem változott: a mélyszegénységben élők támogatása, lelkigondozás, tanácsadás és ügyintézés számukra. Elmondta,

hogy idén 132 családot támogatnak különféle módokon. 51 család (157 családtag) részese több hónapon át kenyértámogatásban az érmelléki gazdák gabonátámogatása révén; karácsonykor és húsvétkor nagy értékű tartós élelmiszercsomagot osztanak szét; ősszel a rászoruló gyerekek tanszercsomagot kapnak; a fogyatékkal élők számára pedig táborokat és különböző foglalkozásokat szerveznek.

Az alapítvány kül- és belföldi támogatásokból, egyházmegyei és gyülekezeti hozzájárulásokból, profitadó-felajánlásokból és pályázati forrásokból végzi áldásos munkáját.

Az elhangzottak után következett a több mint egyórás előadás, mely Károli Gáspár életének eseményeire való visszaemlékezés formájában mesélte el a bibliafordítás rögzítését, felelevenítve a gönci és vizsolyi nehézségeket, történelmi viszonyokat és a sorsfordító eseményeket, melyek mind közrejátszottak a monumentális alkotás megszületésében. A száz főnél is nagyobb hallgatóság Varga Sándor színművész ragyogó játékának köszönhetően megsejtethetett valamit mindabból a lelki vívódásból, ami öreg bibliafordítóinkban játszódhatott le.

Bara László esperes megköszönte a színvonalas és hitelesítő előadást, a résztvevőknek pedig a jelenlétet és az adományokat, melyekből kiviláglik, hogy az Érmellék tudja, mi a feladata: odafigyelni egymásra!

TOKÁR SÁNDOR

Mindenki nyertese...

(Folytatás a 10. oldalról)

Az V–VIII. osztályosok kategóriájában az első díjat szintén a kertvárosiaknak (Gáll Dávid, Kovács Levente, Sebestyén Előd és Suhó Kristóf) sikerült megszerezniük, a másodikat az ákosiaknak (Bíró Mátyás, Demeter Anita, Gotczman Máté és Joldos Jázmin), a harmadikat pedig a hadadiaknak (Fazakas Krisztián, Hidan Kristóf, Németi Réka és Szakács Áron). Dicséretben részesültek a dobriaiak (Balogh Barbara, Balog Krisztina, Kallós Réka és Uszkai Kitti).

A vetélkedőn 130 gyermek vett részt. Voltak települések, ahonnan több csoport is érkezett. Összesen 34 csapat mérte össze tudását.

MAGVETÉS

Máthé Loránd Árpád katekétikai előadó, a bibliaismereti vetélkedő főszervezője kérdésünkre elmondta: „Fontosnak tartom a bibliaismereti vetélkedő megszervezését, mert a versenyre való felkészülés egyben az igében való elmélyülés is. Egy ilyen alkalomra a gyerekek a verseny szellemétől ösztönözve, lelki vezetőjük segítségével, részletekbe menően

vizsgálják meg a történeteket, és megtanulják szinte szóról szóra, ami beépülve a tudatukba a későbbiekben is felhasználható, felidézhető. Másodrészt fontos, hiszen másokkal összemérve tudásukat realitásabb képet kapnak arról, hogy mennyire mélyültek el a tanulásban. Harmadrészt, szerintem egy összekötő kapocs az a tudat, hogy a vetélkedőt megelőző időszakban a megye legtöbb gyülekezetében ugyanazon bibliai történetek elsajátításával foglalkoznak a velük egykorúak.

A mai napon megtartott vetélkedő az első, amit szervezhettem. Pozitív élményekkel gazdagodtam, hiszen jó volt látni, hogy

a megye területéről ilyen nagy létszámú gyereksereg vágyott arra, hogy részt vegyen ezen az alkalmon. Jó volt látni az őket felkészítőket lelkesedésüket is. És nem utolsósorban jó volt látni a helybéli segítők munkájában és hozzáállásában megnyilvánuló buzgalmat és szeretetet. Megköszönöm feleségem, Máthé Tünde segítségét és támogatását, a kollégák tanácsait a vetélkedőt megelőzően, segítségüket a mai napon, és köszönetet mondok mindazoknak, akik háttérben maradván gondoskodtak ellátásunkról és arról, hogy minden rendben folyjon. Istené legyen a dicsőség a mai napért!”

SEBESTYÉN ELŐD

A keresztyén családról értekeztek az élesdi presbitertalálkozón

A Bihari Református Egyházmegye Sebes-Körös menti kistérségiójának presbiteri november 7-én, vasárnap délután az élesdi református templomban gyűltek össze, hogy egy tartalmas és érdekfeszítő előadást hallgassanak meg. A gondolatébresztőt Kánya Zsolt Attila kémeri református lelkipásztor tartotta.

A közös együttlételet áhítat nyitotta meg. Dénes István Lukács, a Bihari Református Egyházmegye esperese a Zsolt 51,12–14-re alapozta igemagyarázatát.

„TEREMTS BENNEM ÚJ SZÍVET!”

Ez a kérés arra tanít, hogy nem emberi erőfeszítés eredménye az új szív, hanem a teremtő Isten munkája. Teremteni csak Ő tud. Ő nemcsak az eget és a földet teremtette, hanem az ember szívét is újjáteremti.

Az erős, szilárd lélekre azért van szükség, hogy az ember vissza ne essék bűneibe. A szilárdsághoz éppen az Úr Lelkére, Szentlelke folyamatos segítségére van szükség. A 14. vers ismét a panaszénekekből ismert kérést tartalmazza. A „szabadítás öröme” együtt jár a hálaadó istentiszteleten való részvétellel. Sőt továbbra is „készséges lelket” ad az Úr, segíti híveit abban, hogy az Ő parancsolatait megtartsák.

A reformáció ünnepe után feltevődnek a kérdések: Mit jelent reformátusnak lenni? Mit jelent református presbiternek lenni, igehirdetőnek, igehallgatónak?

A reformáció nem mást jelent, mint visszatérni Istenhez, visszatérni a forráshoz és megtalálni önmagunkat.

Az igemagyarázatot követően a házigazda gyülekezet lelkipásztora, Balla Sándor az 1 Móz 2, 18 versével, a Bihari Református Egyházmegye Presbiteri Szövetségének elnöke, Vasil István pedig egy verssel köszöntötte a jelenlevőket.

ISTENADTA SZEREPEK

Kánya Zsolt Attila kémeri református lelkipásztor a keresztyén családról tartott tartalmas és érdekes előadást, vagy ahogy az előadó megfogalmazta: gondolatébresztést.

Ebben megvizsgáltuk, milyen volt a család az Ószövetségben, majd az Újszövetségben.

A jól működő keresztyén család legfőbb ismérve, hogy igazodik a Szentírás irányelveihez, s így minden családtag megéri és betölti istenadta szerepét.

A család nem ember által létrehozott intézmény; Isten alkotta, mindvégig az ember legjobb érdekeit szem előtt tartva.

A keresztyén házasság, mely a keresztyén család alapja, követi a Biblia nemiséggel kapcsolatos irányelveit is. Számos mai kultúrkörben az utóbbi hatvan évben elterjedt nézetek – a válás széles körű elfogadottsága, a házasságon kívüli együttélés, az azonos nemű embertársaink házassága – élesen ellentétesek a Szentírás világos kijelentésével. Isten igéjének megengathatatlan alapján állva egyértelműen kijelenthetjük, hogy ezek a dolgok mind ellenkeznek Isten akaratával.

Az interaktív előadás kellemes, jó hangulatban zajlott és ért véget.

A közös együttlételet záró momentumaként Füle Lajos Presbiterek című versét tolmácsolta az élesdi református gyülekezet nőszövetségi tagja, Jakab Katalin.

A presbitertalálkozó és -képzés szeretetvendégséggel ért véget a Bocskai István Kulturális Közösségi és Szórványközpontban.

Várasfenesen találkoztak a Fekete-Körös völgyi gyülekezetek presbiteri

Október közepén Várasfenesen találkoztak a Fekete-Körös völgyi református gyülekezetek presbiteri és lelkipásztora. A kistérségi presbitertalálkozót és -képzést a Bihari Református Egyházmegye Presbiteri Szövetsége szervezte, a környékbeli református gyülekezetek lelkészeinek és presbiterjeinek segítségével.

A rendezvényt Dénes István Lukács prédikációja nyitotta meg. Az esperes az 1Móz 4,1–16 verseire alapozta igemagyarázatát. Káin és Ábel története kapcsolódott a találkozó előadásának témájához.

KAPCSOLATFIGYELÉS

Káin, az elsőszülött fivér gyűlölte öccsét, Ábelt, mert míg ő szívében gonosz volt, addig Ábel igaz lelkű és Isten előtt kedves ifjú volt. Káin így hát elhatározta, hogy megöli testvérét, Ábelt. Testvérgyilkosság történik. Amikor a bűn belép az ember életébe, akkor az elfordul Istentől.

Ha megszűnik Istennel a kapcsolat, előbb vagy utóbb megszűnik a kapcsolat az emberekkel, a közösséggel, a gyülekezettel, ezért figyeljünk a kapcsolatra, az Istennel való kapcsolatra.

Annak ellenére, hogy Isten kérdezte a gyilkolás előtt, megadva neki a kegyelmet, Káin

nem válaszolt; még nagyobb lett a harag, a gyűlölet a szívében.

Az igemagyarázat után Fazekas Ildikó, a házigazda gyülekezet lelkipásztora, majd Vasil István és Garnai Sándor köszöntötték a megjelenteket. A köszöntéseket követően Visky István, a nagyváradi-velencei református gyülekezet lelkipásztora tartott előadást Az indulatos presbiter címmel.

INDULATKEZELÉS

Az ember viszi magával az indulatot, és a mindennapi kenyerünk mellett ott van a mindennapi indulatunk is. Ez rövid időn belül nagyon nagy és sok bajt tud okozni, amit nagyon nehéz és sokszor lehetetlen semmissé tenni.

Tudnunk kell különbséget tenni a bűn és a rossz között, hiszen a bűn az engedetlenség, míg a rossz csak egy érzés. Vagyis a bűnt nem érzékeljük rossznak, hanem jónak, ezért a bűn inkább engedetlenség. Megkérdezhetjük, hogy miért jön elő belőlem az indulat. Azért, mert a megnyugvás hiánya indulatot vált ki, de ugyanakkor az egy rés is a lelkemben, amelyen ki tud áradni a gonosz. A lelkünk mélyén ott van valami, ami mélyen bent fortyog, s ez nem más, mint a bűnös természetünk.

A tanulságos előadás után a presbiteri szövetség elnöke, Vasil István elmondta Túrmezei Erzsébet Légy Krisztus-hordozó című versét, Fazekas Ildikó lelkipásztor pedig imával zárta a közös együttlételet.

Százéves a váradi-velencei református templom

A hálaadás volt a központi téma az október végi vasárnapon a Visky István lelkipásztor vezette nagyváradi-velencei református gyülekezetben, mivel idén százéves az egyház-község temploma. A délelőtti istentiszteleten Dénes István Lukács esperes, megválasztott püspökhelyettes szolgált, fellépett a kórus, és megterítették az Úr asztalát. Délután inkább az ifjúságot szólították meg.

Visky István röviden ismertette a templom-építés történetét. A váradi-velencei reformátusok a 19. század utolsó éveiben döntöttek el, hogy saját templomot építenek. 1901-ben általános közadakozást és gyűjtést szerveztek, majd 1903-ban megválasztották a gyülekezet első rendes gondnokát Bartha Balázs személyében. 1910-ben a velencei földekből két holdat bérlő téglagyáros felajánlotta, hogy háromévi bérleti díj fejében 300 000 téglát adományoz az építkezésre. A presbitérium 1910. december 18-án döntötte el a templom felépítését, és pályázatot írt ki. 1912 elején Szeghalmy Bálint váradi építész benyújtotta a presbitériumnak a fia, ifjabb Szeghalmy Bálint műegyetemi hallgató által készített templomterveket.

A gyönyörű, neogótikus stílusban megtervezett templom felépítését és a még szükséges kölcsön felvételét 1913. június 15-én mondta

ki a presbitérium, azonban az első világháború kitörése és az 1918-as nemzeti összeomlás elsöpörte e terveket.

1919-ben a nagyváradi-olaszi anyaegyház-község új lelkipásztora, Csernák Béla megértéssel viszonyult a velenceiek elesett állapotához, és egy új, önálló parókusi kör és rendes lelkészi állás létrehozását javasolta. 1921. július 31-én a presbitérium elhatározta, hogy Velencén olyan épületet emel, amely imateremnek és osztályteremnek is használható.

ÚJRAÉLEDES

A velencei református templom felépítését a reménytelen háború és Trianon utáni években Isten gondviselése tette lehetővé: a hitetlennek és egyházellenesnek híresztelt or-

vos, Német Sándor 40 000 lejes hagyatékot adott az építésre. A velencei reformátusok is erejükön felül adományoztak a templomra, s az építést kétkezi munkával, fuvarral, napszámmal is szolgálták. A korszak nehéz, szegényes viszonyait tükröző, egyszerű épület 1922 szeptemberére készült el, szeptember 10-én nyitották meg ünnepélyesen.

1925. január 1-én aztán megalakult az önálló Nagyváradi-Velencei Református Egyház-község. Első, gyülekezetalapító lelkipásztora Kiss Károly volt. Érdekes, hogy az elmúlt száz évben csupán öt lelkésze volt a gyülekezetnek: Kiss Károly (1922–1952), dr. Eszenyei Béla (1952–1984), Vida István (1984–1995), Farkas Antal (1995–2021), illetve a jelenleg szolgáló Visky István (2022. január 1.).

ERDON.RO, CIUCUR LOSONCZI ANTONIUS

Ügyeskednek a sándorhomoki vallásórások, de nem csak ők

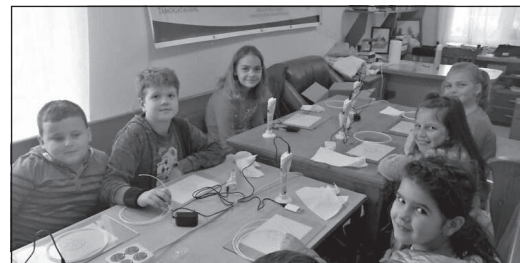
Kilenc évvel ezelőtt gyülekezetünk akkori vezetőségének kezdeményezésére létrehoztuk a Sándorhomoki Pro Ammos Egyesületet, hogy intézményes keretek között tudjunk pályázni a faluközösségünk fejlődése érdekében, s a megnyert összegeket célszerűen és megfelelően használjuk fel a helyi közösség javára.

Így oktattuk a gyermekeinket néptáncra, a fiúkat faragni tanítottuk, a lányok gobelineztek, de épületek makettjének elkészítésében is kipróbálhatták kezességüket. A nagyobb korosztálynak különböző tematikájú tábortokat szerveztünk, a felnőtteknek pedig képzéseket, bemutatókat tartottunk mezőgazdálkodás és egészséges életmód témakörökben.

Az utóbbi években a fiatalok képzésére összpontosítottunk. Ez év elején környezetvédelmi ismereteket szerezhettek, köszönet ezért Békéssy Lászlónak és Erzsébetnek az elköteleződésükért és segítségükért.

3D TECHNIKA

Az év második felében a vallásórákon és a helyi általános iskolában 3D technikát tanítunk a gyermekeinknek. Ebben jó partnerünk az iskola helyi vezetősége, mely rendelkezésünk-

re bocsátotta az informatikai labort, és a Sándorhomoki Református Egyház-község, amely felajánlotta gyülekezeti termét a programok lebonyolítására. De minden ilyen jólelkű felajánlás és segítő szándék mit sem érne, ha a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. nem támogatna ezt a tervünket. Ezért szeretnénk ezúton is megköszönni a magyar kormány segítségét.

Na de miből is áll ez a képzés? Egyesületünk elnöke két évvel ezelőtt ismerkedett meg a 3D nyomtatás lehetőségével és annak érdekességeivel. Aztán a Bethlen Gábor Alaptól sikerült erre a célra egy összeget lehívni, így vásároltak egy 3D nyomtatót, 3D szkennert és egy laptopot, valamint a Pro Ammos egyesület beszerezte a 3D ceruzákat.

A cél az volt, hogy minden korosztály ki vegye a részét a tanulásból. Így a református vallásórák előtt, után vagy más napokon a

gyülekezeti teremben a kisebbek a 3D ceruza segítségével tárgyakat rajzolnak, s ezeket haza is tudják vinni. Ebbe a tevékenységbe a nagyobbak is bekapcsolódtak, de számukra ez túl „egyszerűnek” tűnt, így az iskolában az egyesület elnöke minden kedden és csütörtökön órát tart számukra.

LELKI, SZELLEMI ÉS TESTI FEJLŐDÉS

Még az elején vagyunk, de a lelkesedés a gyermekek részéről igen nagy, s bízunk benne, hogy meg is marad. Ha már műszaki eszközök közelében vannak, akkor használhatják őket megfelelő célokra is, önmagukat, tudásukat fejleszthetik, képességeiket csiszolhatják. Mivel az egyesület elnöke és a helyi gyülekezet lelkésze ugyanaz a személy, a gyermekek lelki nevelése is mindennapos.

Hálásak vagyunk ezért a lehetőségért, hogy az egyesület, az egyház és az iskola közösen vállalták ezt a képzést. Külön öröm számunkra az, hogy a magyar kormány fontosnak tartja a felnövekvő generációk lelki, szellemi és testi fejlődését, és ehhez minden anyagi támogatást megad. A gyermekeknek pedig köszönjük, hogy a „plusz órákat” is vállalják.

KOVÁCS MÁTYÁS PÉTER SÁNDORHOMOKI LELKIPÁSZTOR

Kerek élet kerek időszakoknak a befejezésével,

„Én az egyházat mindig szeretetközösségnek látom. Hogyha nem szeretjük egymást, és nem a szeretetben építjük ennek a közösségnek a jövőjét, akkor baj van” – vallja Csúry István, egyházkerületünk leköszönő püspöke. Lelkesi és püspöki szolgálatából való nyugdíjba vonulása alkalmából beszélgettem vele.

– A püspök úr a nagyváradi-ösi gyülekezet lelkipásztori szolgálatából, a Királyhágómellék püspöki szolgálatából és annyiféle más szolgálatból készül nyugdíjba vonulni. Hogy érzi magát, hogyan néz a nyugdíjba vonulásra? Nem lesz-e túl nagy a nyugalom?

– Hogyha ezelőtt 45 évvel megkérdezték volna, hogyan gondolom, hogyan érkezem a nyugdíjas korhatárig, akkor több mint valószínű, hogy sokkal szűkebben láttam volna a helyzetet. Sokkal egyszerűbbnek. De az egy más világ volt. Akkor az egyházaknak nagyon nehéz volt a helyzetük. Beszűkül az egyház jövőlátása, a szolgálat a templomfalak közé szorult. Úgyhogy most, mikor 2022-t írunk, azt mondhatom, hogy az Úristen bőséggel áldott meg engem. Hiszen 42 év szolgálat van mögöttem. A 42 év szolgálatból 24 év, mondhatom úgy, az egyházkerület vezetőjeként vagy vezetőhelyetteseként zajlott. Ez jelent 12 esztendő főjegyzőséget és 12 év püspökséget.

Úgy érzem, hogy mind a 42 év lelkipásztori szolgálatnak, mind pedig a 24 év kerületi szolgálatnak megvan a maga teljessége. Egyébként az egyházban szinte minden voltam, kivéve az esperességet. Igazából nem is vágytam az egyházi vezetői pozícióra.

Én tanítani szerettem volna. Középiszolás koromban pedig újságíró akartam lenni. De megsúgta az osztályfőnököm, hogy erről tegyek le, mert papgyerekként még csak közelébe se mehetek az újságírói főiskolának. Akkor talán egy kis ellenállás és dac is hozzájárult ahhoz, hogy ha a rendszer velem így viselkedik, kimondták őszintén, hogy én osztályidegen vagyok, akkor azért is lelkipásztor leszek.

És a Jóisten bőséggel megáldott, hiszen szinte mindent megadott, amit szerettem volna. Az újságírás is sikerült, hiszen a Harangszónak nemcsak szerkesztője, hanem főszerkesztője is voltam, a tanítás is bejött: a Partiumi Keresztény Egyetemnek szinte 15 évig tanára voltam, sőt még a teológián is volt egy-két órámm annak idején, amikor úgynevezett missziológiát tanítottunk az egyházkerület részéről. Megkaptam azt is, hogy nem csak egy-két gyülekezetben hirdethetem igét, hanem Királyhágómelléken a 300 gyülekezetből 270-ben megfordultam igehirdetői szolgálattal. De az anyaországban, Nyugat-Európában, Amerikában is nagyon sok helyen jelen lehettem igehirdetési szolgál-

lataimmal. Az én életem ilyen szempontból rendkívül gazdag lett.

Nem mondom, hogy pihentnek érzem magamat, de nem mondom azt sem, hogy nagyon elfáradtam. Lelkileg, szellemileg nagyon frissnek érzem magam.

Mindent összevetve úgy érzem, rám fér a nyugalom, és várom is. Azzal a meglepéssel várom, amire a lélektan azt mondja, hogy úgy érdemes megöregedni, hogy az idős ember jól nézzen vissza, és jól lásson az életéből, jól adjon tovább. Mert ez a jó példa. Elmondhatom, hogy ez a jó érzés megvan!

Továbbá én a spontaneitásnak a híve vagyok. Nagyon szeretem azt, ami jön. Az alkalmat. Nem kell megijedni attól, ami jön, szembe kell nézni vele. A szolgálatom is tele volt ilyen spontán dologgal.

Például az, hogy én egyházi vezető lettem, ugyanilyen spontán helyzet következménye volt. Én magam nem gondoltam, hogy egyházi vezető leszek valamikor is. Nem is az a típus vagyok. Bennem valahol a kegyelem kifejejtette azt, hogy az a vezető legyek, aki határozottan embereket tud maga mögé állítani. Inkább az a vezető vagyok, aki megpróbálok embereket összehangolni, közös nevezőre hozni, közös hangot megtalálni. Kerültem világéletemben a konfliktusokat, és egy vezetőnek ez sem egy túlságosan pozitív dolog. Viszont a konfliktusokat mindig meg akartam oldani. Soha nem nyugodtam meg addig, amíg valamilyen formában a magam módszereivel nem jártam végére ezeknek a dolgoknak.

Úgy érzem, hogy ami magam mögött van, az kerek élet kerek ciklusoknak a befejezésével. Nem mindig csodálatosan szép, hatalmas nagy sikerek között, hanem próbatételekkel

zajlott. Ugyanakkor pedig az a meglepés van bennem, hogy mégis itt vagyok, jól vagyok, és nekivágok fiatal nyugdíjasként annak a következő időszaknak, amelyben lehet, hogy egy kicsivel többet tudok magammal meg a szűkebb környezetemmel foglalkozni. Ez a család, természetesen.

– Nagyon jó ezt hallani. Úgy érzem, amit elmondott, az tükrözi mindazt, amivel püspöki szolgálatát kezdte: A békesség kötelékében. Elmondta, hogy igyekezett kerülni a konfliktusokat, de tudjuk, hogy a civódások, feloldásra váró feszültségek nem kerültk a püspök urat. Mi az, amit megér a békesség, meddig lehet elmenni a békesség érdekében?

– A békeségre törekvés számomra minden további nélkül a nyitottságot jelenti. A másik véleményének a meghallgatását még akkor is, ha azt nem tudom elfogadni. Mindig ragaszkodni ahhoz, amit jónak és csakis jónak látunk. Ez persze azzal is jár, hogy önkritikusan szembe is kell nézni azzal, hogy lehet, amit tegnap jónak láttam, az nem is annyira jó, vagy amit tegnap jónak láttam, az lehet, hogy esetleg ma még jobb is lehet. Tehát az állandó önvizsgálat, a tanulás-tudás és szeretet.

A békesség kötelékében valahogyan innen fakad. Nagyon nehéz helyzetekben is, hogyha az ember keményen ment neki a dolgoknak, akkor az ellenkezőjét váltotta ki, mint amit szeretett volna. Ugyanis mi történik? A másikkban ilyenkor előjön az a fajta védekezési mechanizmus, ami támadásba is átcsaphat, sőt majdnem mindig támadás lesz belőle. A másikat, akinek gondja, baja, problémája van, nem támadásra kell készíteni, hanem mindig arra, hogy önmagával is szembenézzen, és önmagának is próbálja megmagyarázni a saját helyzetét.

– Hosszú távon ez a módszer hoz leginkább gyümölcsöt: az embereket összehangoló és az embereket elgondolkodtató vezető. Ez látszik az elmúlt esztendőkből: közösségek közötti megbékélés, vagy amikor határozottabban kellett kiállni például iskolák mellett, amelyek nemzetstratégiailag is fontosak... anynyi mindent sikerült Isten dicsőségére elérni. Van-e valami, amit másként tenne, illetve mit lát veszélyesnek az egyén, a közösség, az egyházkerület számára?

– Szoktam emlegetni, hogy tulajdonképpen az én püspöki szolgálatomnak három olyan iránya volt, amelyben úgy érzem, hogy eredményt értem el. És szeretném, ha ezeket meg is tudná őrizni az egyház az elkövetkezőkben is, habár itt látok néhány nagy veszélyt is.

Az első minden további nélkül az volt, hogy az egyházon belüli úgynevezett lelkiségi

egy lelkesítő és új korszak küszöbén

különbözőségeket próbáltam nagyon közel hozni egymáshoz. Nevezetesen az egyház világi oldalának és az úgynevezett lelkiségében gazdagabbnak mutakozó CE szövetségnek az egymás mellé hozása. Szerintem ez egy akkora nagy seb volt az anyaszentegyházban, amit állandóan halálos veszélynek láttam. Én az egyházat mindig a szeretetközösségnek látom. Hogyha nem szeretjük egymást, és nem a szeretetben építjük ennek a közösségnek a jövőjét, akkor baj van. Az egyik nagy problémám az, hogy érzékelem: rövid volt ez a 12 esztendő, hogy ezt sikerüljön úgy megszilárdítani, hogy biztos alapokon maradjon. Még mindig vannak erők, még vannak gondolatok, amelyek előre hoznák azt, hogy esetleg itt megint kellene keresni azt, hogy ki az, aki lelki, ki az, aki lelki, ki az, aki esetleg jobban meg tudja mozgatni az embereket lelki síkon. Nekem az az elgondolásom és az a hitem is, hogy az anyaszentegyház az elhívottak közössége még akkor is, ha nem látjuk egymás elhívásának a történetét.

Nem ott kell elindulni, hogy én mint ember miért vagyok különb, hanem én mint ember hogyan láthatom a másikat is annak a testvérnek, aki ugyanúgy van elindítva a menyeből, mint én, hogyha hiszem, hogy innen vagyok elindítva.

Mindig nagyon fájt, ha láttam, hogy politikai dolgok osztják meg a gyülekezetet, a közösséget, az anyaszentegyházat. Bele kellett ebbe a kérdésbe menni, mindamellett, hogy én nagyon szerettem volna, hogy ettől mentes legyen az egyház. De nem lehetett. Merem állítani, hogy ha az elődeimet, akármelyiket vesszük, mondjuk a legelsőket, Sulyok Istvánt is akár, mindegyik keményebben politizált. Én a politikában is a megbékélést próbáltam hozni. Mi nagyon oda vagyunk kötve a kisebbségi helyzetben a kisebbségi többséghez, nagyon oda vagyunk kötve az anyaországhoz, és ezeknek a politikai mozgásához, mert az egyház nem valamilyen különleges, elszigetelt közösség, hanem ez a közösség nagyon benne él a világban.

Kerestem az állapotot, amelyben az anyaszentegyház vagy annak a vezetője ki meri mondani, hogy én testvér akarok lenni a testvérral, bárkivel, de mivel látom, hogy nem egyformák a testvérek, és én is ebben a helyzetben különleges állapotba kerülhetek, merem venni a bátorságot, mert istenadta lehetőség, hogy azért érzékeltessem azt, hogy én egy kicsit magasabban vagyok, felülről próbálom látni a dolgokat. Felülről próbálom látni azért, mert a mennyei vonatkozásban még mindig nagyon alul vagyok, de azért feljebb, mint azok, akik vagy balra, vagy jobbra mozogódnak, és mind megosztást hoznak.

A harmadik dolog, ami, úgy érzem, a személyemhez kötődik, a Királyhágómelléknek az úgynevezett Generális Konventhez való tartozása. Ennek a konventnek a kérdése tulajdonképpen a magyar református emberek egységének a kérdése.

Azáltal, hogy a Királyhágómellék a konventnek a tagja – én úgy látom –, megvan az a megfelelő közeg, ahol alkotó tagok vagyunk, nem is a kisebbek között, hanem igen tekintélyesek. Fenntartói is vagyunk ennek a közösségnek.

Az anyaszentegyháznak mindig tudatában kell lennie, hogy Isten küldetésében van. Ő küld bennünket, éppen ezért Neki tartozunk

Persze nincs kétségem afelől, hogy az utódok el fogják érni azt a magaslatot, amelyen az anyaszentegyházhoz úgy jönnek, mint Isten intézményéhez.

Nagyon jó lenne, hogyha elérnénk a magyar református egyház úgynevezett törvényi háttérének az egyesítését is.

– A végére egy könnyedebb kérdés. Utalt arra, hogy szereti, ha spontán jönnek a dolgok, de azért mégis van-e valamilyen terve, elképzelése, vágya, amiről úgy érzi, hogy most megvalósíthatja, mert lesz rá elég ideje?

– A család feltétlen, mert még vannak olyan gyermekeim, akiket útra kell engedni,

felelősséggel, ezt a felelősséget pedig vállalnunk kell.

Úgy látom, hogy ezek a dolgok, amelyek elindultak, pozitív irányba, nagyon fontos kérdések. Viszont akár kudarcnak is lehet nevezni, vagy hiányosságnak, minden további nélkül, a még mindig fennmaradó kérdéseknek az el nem intézését. Nem érzem azt, hogy elértünk volna akár vezetésem alatt is egy olyan szintet, amelyen a környezetünk, nem más, csak a szűk környezetünk igenis úgy nézzen az anyaszentegyházra, mint az Isten által létrehozott közösségre. Nagyon sokszor inkább csak egy középkorból itt maradt intézményt látnak az emberek. Sok alkalommal szembe kell nézni azzal, hogy segélyszervezetet látnak bennünk. Van egy sor olyan probléma, amiben minket még mindig nem annak tartanak, aminek látni kellene.

és itt még nagyon sok feladatom van. De ezek mellett is tervezek több mindent.

Itt vannak az úgynevezett gazdasági kérdések. Az örökölt földterületeknek a karbantartása egy nagy kérdés. Valamit kezdenem kell velük. És azt is el kell mondanom, én nagyon szerettem a kertet, a kertben való munkát. Úgy érzem, most több időm lesz rá, és kell is a természetben való mozgás.

Van egy másik tervem is. A tarsolyomban van néhány olyan gondolatom és az elmémbe kidolgozott textusértelmezések, amelyeket szeretnék papírra vetni. Van egy sor prédikációs felvételem is. Ezeknek nem a szó szerinti leírását tervezem, hanem az esszenciájukat szeretném papírra vetni. Alázattal szeretném ezt megvalósítani úgy, hogy méltó legyen az Isten igéjéhez, ugyanakkor felkeltse a mindenkori olvasó figyelmét.

Közlemény

Háromhetes csoportos konduktív foglalkozást szervezett Nagyváradon speciális nevelési igényű gyermekek és központi idegrendszeri sérüléssel élő felnőttek számára október 24. – november 11. között a budapesti Semmelweis Egyetem Pető András Kara Kiemelt Nemzetközi és Nemzeti Szolgáltatási Központja, Csuka Pál igazgató koordinálásával.

A szállásról és az ellátásról a Királyhágómelléki Református Egyházkerület, a helyszínről a Nagyvárad-rogi Református Egyházközség gondoskodott. A 2014-ben indult programot a magyar kormány és a Bethlen Gábor Alap finanszírozza.

Az alkalmazott Pető-módszer dr. Pető András nevéhez fűződik. Egyedülálló módszerének (konduktív pedagógiai módszer) alap gondolata az volt, hogy idegrendszerünknek a károsodások ellenére is vannak tartalékai, s ezek a tanulási-tanítási folyamat megfelelő vezérlésével mozgósíthatók. A módszer eredményességét az adja, hogy a konduktor nem választja szét a mozgást, a beszédfejlesztést, az értelmi fejlesztést, a koordinációt, hanem mindenre odafigyel, ugyanakkor a csoportdinamikát is hatékonyan felhasználják.

A 48 országban sikerrel alkalmazott holisztikus módszer az első szellemi hungarikum, kizárólag a Semmelweis egyetemen oktatják. Romániában Illyefalván van kihelyezett képzés, erre felvételt is hirdetnek jövőre.

Csúry István püspök az egyházkerületi székházban köszöntötte Csuka Pál igazgatót, s a program további részleteiről egyeztetett vele. A tervek szerint negyedévente térnének vissza.

A foglalkozás ingyenes. Jelentkezni és érdeklődni a Diakónia Keresztyén Alapítvány nagyvárad-i fiókjának igazgatójánál, Dénes Évánál lehet a 0740/613-770 telefonszámon.

A KRE TÁJÉKOZTATÁSI SZOLGÁLTATA

Az iszlám előtti újdonság

Vélhetőleg az iszlám születése előtti korból származó keresztény monostorra bukkantak egy szigeten az Egyesült Arab Emírségek partjai közelében.

A Szinija szigetén fekvő monostor Umm el-Kaivein emírség területén, Dubajtól ötven kilométerre északkeletre található. A szigetet homoknyúlványok ölelik körül, ezek egyikén fedezték fel a régészek a monostort egy építkezés miatt kezdődött feltárás során. A környék már az újkőkorszakban is lakott volt – mondta el Timothy Power régészprofesszor, aki részt vett az ásatásban.

Ez a második ilyen épület az Egyesült Arab Emírségek területén.

A szenizotópos kormeghatározás szerint alapjait 534 és 656 között, még az iszlám születése előtt teheték le. Mohamed próféta

570 körül született, és 632-ben, Mekka meghódítása után halt meg. Ma az iszlám vallás a legelterjedtebb a Közel-Keleten, bár még mindig léteznek kisebb-nagyobb keresztény közösségek a térségben.

Az egyhajós monostorban keresztelőmedencét és kemencét is találtak, ahol kenyeret vagy ostyát süthettek. Szakértők azt feltételezik, hogy oltár és bortartó is állhatott a templomban. Mellette egy melléképület található négy szobával, amelyek vélhetőleg egy udvart öleltek körül. Ez a helyi apát vagy püspök lakhelye lehetett.

Történészek szerint hasonló korai keresztény templomok a Perzsa-öböltől Indiáig megtalálhatók. Régészek Bahreinben, Irakban, Iránban, Kuvaitban és Szaúd-Arábiában is bukkantak már ilyen épületekre.

VASARNAP.HU

	LOCSOLÓCSÓ!	ZLOTY, RÖVIDEN	AMPER	LATIN KÉTSZER	KÁRTYAJELZÉS	
MEGFEJTÉS						D ⁷
KÉTELL!			LENDÜLET JELE		OLASZ AUTÓJEL	
			A RÉZ VEGYJELE		... TARDA (TÚZOK)	
EGYIK VITAMIN		HELYSÉG PÁPÁNÁL				
MOL ELŐDJE		NYÁR DEREKA!				
	... GRÓFJA (OPERA)	FRANCIA MAGAZIN	LÖVEG		ÁLLÓVÍZ	
			A FEL-ELLENTÉTE		AZ ÚT JELE	
ÉSZAKI FÉRFINÉV			INDULAT-SZÓ		OLASZ HELYESLÉS	DRÓT-VEGEK!
			NEWTON RÖVIDEN		ÉNEKLŐ SZÓCSKA	
LEMEZTEKERCS				HOSSZUSÁG JELE	MEMÓRIAKÁRTYA (SECURE DIGITAL)	
				LITER	FOSZFOR	
FAGYIMARADÉK!		ELLENÁLLÁS JELE	ÁLLÓVÍZ, MOCSÁR			MÚLTIDŐ JELE

Fricska – Mint az ördög

Egy zavarodott hölgy sokszor próbált kapcsolatba lépni a lelkészével. Arra akart rájönni, hogy mikor van szabadnapja. Másnap ismét felkereste a lelképásztort és összeszidta. „Tiszteletes! Tegnap lett volna szükségem önre, és nem volt elérhető. Teljesen elcsüggedtem. Nem hiszem el, hogy ön képes szabad-

napot kivenni, amikor olyan sok embernek, mint például nekem is, szüksége van önre. – Aztán hozzátette: – Az ördög soha nem vesz ki szabadnapot.” A lelkész, akit nagyon zavart ez a számonkérés, csak ennyit mondott: „És ha én nem veszek ki szabadnapot, akkor nem olyan lennék, mint az ördög?”

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

www.facebook.com/harangszo

Felelős szerkesztő: Ghitea-Szabó József Levente. Hírszerkesztő: Tokár Sándor. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó.

Korrektor: Megyesi Antónia. Szerkesztőbizottság: Erdei-Árva István Béla, Fábán Tibor, Tokár Sándor, Tóth Beáta, Wagner Erik. Szerkesztőségünk postacíme: Nagyvárad, Sulyok István u. 9. sz. Bihar megye, irányítószám: 410202. Tel.: 0765-926002, 0259-435386. E-mail: harangszo.ujzag@gmail.com Honlap: www.krek.ro, www.facebook.com/harangszo, www.harangszo.ujzag.wordpress.com. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szentzi Kertész Ábrahám Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkési hivatalokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.